

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

4

ANAYASA KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

7 Kasım 2013 Perşembe

ANAYASA KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

7 Kasım 2013 Perşembe

---0---

K O N U

Sayfa

TBMM İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılması Hakkında İç Tüzük Teklifi

1:24

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>İl</u>	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM		1:24
Atilla KART	Konya	2
Teklif		2
Gerekçe		2:3
Yusuf HALAÇOĞLU	Kayseri	3:4, 10, 12, 14:15
Mihrimah Belma SATIR	İstanbul	4, 7
Tülay KAYNARCA	İstanbul	4
Atilla KART	Konya	4:7, 17, 22
Engin ALTAY	Sinop	7:8
Öznur ÇALIK	Malatya	8, 15:17
S. Nevzat KORKMAZ	Isparta	8, 11:15, 16
Faruk BAL	Konya	8:9
Fatoş GÜRKAN	Adana	9:10
Rıza TÜRMEK	İzmir	10
Semih ÖYÜŞ	Aydın	15
Ali ÖZGÜNDÜZ	İstanbul	16, 17:18, 19, 20:21, 22
İsmail AYDIN	Bursa	18
Uğur BAYRAKTUTAN	Artvin	18:19
Yahya AKMAN	Şanlıurfa	19, 21:22
Canan CANDEMİR ÇETİN	Bursa	19
Mustafa HAMARAT	Ordu	20
İdris ŞAHİN	Çankırı	20:21
Fatih ŞAHİN	Ankara	21
İsmet SU	Bursa	22
Madde 1		22
Önerge		22:23
Gerekçe		23

Yusuf HALAÇOĞLU

Ali ÖZGÜNDÜZ

Yahya AKMAN

Semiha ÖYÜŞ

Atilla KART

Madde 2, 3

Kayseri

23, 24

İstanbul

23

Şanlıurfa

23

Aydın

23:24

Konya

24

24

Açılma Saati: 10.35

Kapanma Saati: 12.27

BİRİNCİ OTURUM

7 Kasım 2013 Perşembe

Açılma Saati: 10.35

BAŞKAN: Burhan KUZU (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: İdris ŞAHİN (Çankırı)

SÖZCÜ: İsmet SU (Bursa)

KÂTİP: Fatoş GÜRKAN (Adana)

0

BAŞKAN – Anayasa Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, saygıdeğer milletvekillerimiz, basınımızın değerli mensupları; hoş geldiniz.

Anayasa Komisyonumuzun bugünkü gündeminde İç Tüzük'ün 56'ncı maddesinde, kıyafetle alakalı maddede bir değişiklik ön görülüyor. Bu, 3 grup başkan vekilimizin imzasıyla gelen bir teklif biçiminde; zaten tasarı şeklinde gelemiyor biliyorsunuz, İç Tüzük olduğu için.

Esasen daha önce biz elimdeki notlarda, 11/10/2011'de bunu Genel Kurula indirmişiz, buradan da geçmiş bu. İki tane yol var; ya ikisini birleştirerek görüşmek ya ağırlıklı olarak bu üç grubun imzaladığı metni görüşmek. Her ikisi de mümkün, onu da burada tartışırız usul olarak.

Şimdi, onunla alakalı olarak... Ona geçmeden, yeni üyelerimiz, Zekî Kazdal, İsmail Aydın, Mehmet Şandır, Mustafa Hamarat, Fatih Şahin Bey var, onlara hoş geldiniz diyoruz. Sinan Oğan, Ayşe Türkmenoğlu Şuay Alpay, Yusuf Başer, bu arkadaşlarımız ayrıldı, Belma Hanım da Grup Başkan Vekili olduğu için ayrılmış oldu, terfi etti. Dolayısıyla, gelenlere hoş geldiniz, gidenlere de Allah selamet versin diyoruz.

Bu konuyla alakalı çok fazla bir şey söylemeyeceğim ama benim elimdeki notlarda, dünyada parlamenterlerin giyim kuşamı konusunda Avrupa Birliği'ni baz aldığımız zaman hemen hemen hiçbir düzenlemenin olmadığını görüyorsunuz. Yani hiçbir iç tüzükte kıyafet konusunda hiçbir hüküm olmadığını görüyorsunuz ama bunun olmaması keyfîlik anlamında da sağlanmıyor.

Uygulamada, genellikle baktığımız zaman, mesela, Fransa'da bir hüküm var, sadece 1981'de Başkanlık Divanının bir kararı var. "Erkek üyeler Genel Kurulda ceket giymek ve kravat takmak zorundadırlar. Kot pantolon ve spor kıyafet ve şapka yasaklanmıştır." diyor. "Kadın üyeler için bir kural bulunmamaktadır." demiş. Buna dayanarak 1993'te bir birleşimi yöneten Başkan Vekili, bazı üyeler aşırı sıcak nedeniyle ceketini çıkarmış ancak Meclis Başkanı dışarıdan müdahale ediyor, "Ceketlerini giysinler, o şekilde olmaz Genel Kurulda." diyor, onlar da ceketlerini giyorlar. Bizde olsa giyerler mi onu bilmiyorum tabii, o da ayrı bir tartışma konusu.

İtalya'da Senatonun bir kararı var, sırf Senato için geçerli o. Burada da kravat takmalarını gerektiren yönetmelik çıkarılmış sadece. Ancak uygulamada, erkekler kravat takıyorlar, bayanlar açısından bunu aramamışlar.

Bir de Letonya'da var. Letonya'da da bir "Parlamento Üyeleri Etik Kodu" diye bir kod var. "Parlamento binaları içerisinde üyeler uygun kıyafetler giymek zorundadırlar."

Baktığımız zaman, çoğunda, Parlamentonun saygınlığını korumakla yükümlü olduğunu Meclisin, uygun kıyafet giyecekleri, üyelerin Parlamentonun saygınlığına yaraşır şekilde giyinmeleri, klasik tarz giyinmeleri gibi laflar var. Yani, bu tür uygulamada bunların cezaları da çok gözükmüyor, Başkan ikaz ediyor filan ama sonu nereye varıyor? Çok öyle, çıkarılma filan da yok.

Dolayısıyla, bu kılık kıyafet meselesinde bizdeki olan, efendim o, kadın ve erkek için ayrı ayrı tayyör ve frak konusu nasıl gelmiş, nereden gelmiş onu ben bulamadım. Burada bilen varsa onun geçmişini bana bir anlatsın. Dolayısıyla, nasıl olmuş hakikaten onu bilmiyorum, burada tartışmaya açmak adına bunları söylüyorum. 1945 yılına kadar zaten kıyafet konusu hiç yok. 1945'te bu kravat takma işi filan gündeme geliyor. 1973 İç Tüzük değişikliği bunu getirmiş aslında. Hani, bu frak ve tayyör sanki sistemin çok ana unsuru gibi takdim ediliyor basında. Bunun böyle olmadığını ben söylemek istiyorum.

Bu çerçevede, buyurun diyorum, tartışmaya başlıyoruz.

Önce isterseniz usulle alakalı söz almak isteyen varsa oradan başlayalım.

Buyurun Atilla Bey.

ATILLA KART (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Anayasa Komisyonunun değerli üyeleri, değerli arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Birleştirme talebiyle ilgili konuya girmeden evvel bir hususu dikkatinize ve takdirinize sunmak istiyorum Sayın Başkanım. Meclisin çalışmalarını ilgilendiren bir İç Tüzük değişikliği teklifini konuşuyoruz ama Meclis Başkanlığının temsilini göremiyorum. Bunu yadırgadığımı ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – İrfan Bey geldi. Demin yardımcısı vardı, oturdular. Meclis Başkanlığı bu arkadaşlarımızdan evvela yardımcısını göndermiş. İrfan Bey de teşrif etti, sorun kalmadı. Doğru söylüyorsunuz, teşekkür ederim.

ATILLA KART (Konya) – Tamam, o temsil tamamlandığına göre bir sorun yok.

Bir diğer husus: Komisyonunda yeni görevlendirilen arkadaşlarımız var. Kendilerine çalışmalarında başarılar diliyorum, hoş geldiniz diyorum.

Sizin de ifade ettiğiniz gibi, daha evvel, Ordu Milletvekili İhsan Şener ve Kocaeli Milletvekili Azize Sibel Gönül'ün 12 sıra sayısıyla işlem gören bir teklifi var. Bakıyoruz, teklifin konusu aynı. Daha da ötesi, gerekçesi de aynı, tamamen aynı. Dolayısıyla, bu iki teklifin birleştirilerek görüşülmesi hem arkadaşlarımızın emeklerine saygı anlamında hem de bu konunun safahatı anlamında uygun olur diye değerlendiriyorum. Bu konuda Komisyonumuz bir karar verdikten sonra esasa yönelik görüş ve değerlendirmelerimi ayrıca yapacağım Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Evet, tabii.

Şimdi, değerli arkadaşlar ben de ifade ettim, Atilla Bey de ifade etti; malum, Komisyonumuzdan bu metin satır satır aynen geçmişti, belki burada daha farklı bir düzenleme çıkar ama en azından ham metin olarak, öyle diyelim, ham metin olarak Komisyonumuza gelen iki metin aynı. O günkü şartlarda bir İç Tüzük çalışması vardı, gerçi hâlâ devam ediyor o çalışma. “Onun içerisinden alınsın.” filan dendi. Biraz da Şafak Hanım'ın özel durumu nedeniyle acele edilmişti ama sonra Meclis Başkanlığı “Divan kararıyla biz bunu çözeriz.” filan dedi, o da çözülemedi bir şekilde. Belki Şafak Hanım kabul etmedi, “İç Tüzük değişikliği olsun.” filan gibi, o ayrı bir konu tabii. Bu bağlamda, Atilla Bey'in de söylediği gibi, bu iki teklifin birleştirilmesinin ben de usul açısından doğru olduğunu düşünüyorum ama aksine, arkadaşlarımızdan görüşü olan varsa o, üç grubun imzasına herhangi bir hâle getirmez. İlave olarak arkadaşların... Zaten eski görüşmelerimiz de bu yönde oluyor yani birleştirilerek görüşüyoruz elimizde ne varsa. Bazen unuttuğumuz da oluyor, aşağıda eleştiri alıyoruz. Hakikaten bazen görmediğimiz de oluyor, onu da kabul edelim. Yani buraya geliyor, beş altı ay önce vermiş arkadaşımız, birkaç teklif geliyor, o orada duruyor, aşağıya indiğimiz zaman “Benimki yok.” diyor. Kastımahtus yok ama öyle gibi algılanıyor. Onlara da bir şey diyemiyoruz, zorda kalıyoruz.

Evet, bu konuda başka bir söz varsa usulle alakalı...

O zaman, birleştirilerek görüşülmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, o çerçevede, zaten her iki metin de aynı olduğuna göre ben gelen metnin evvela gerekçesini kısaca okutayım. Satır satır aynı aşağı yukarı zaten gerekçeler.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılması Hakkında İç Tüzük Teklifi gerekçesiyle birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Nurettin Canikli	Mustafa Elitaş	Ahmet Aydın
Giresun	Kayseri	Adıyaman
Mahir Ünal	Mihrimah Belma Satır	Oktay Vural
Kahramanmaraş	İstanbul	İzmir
İdris Baluken	Yusuf Halaçoğlu	
Bingöl	Kayseri	

Gerekçe:

Genel Kurul çalışmaları zaman zaman oldukça uzun ve yorucu olabilmektedir. Bu yorucu mesai içerisinde özellikle kadın milletvekillerinin pantolonla Genel Kurul çalışmalarına katılımının sağlanması yönünde talepler bulunmaktadır.

Yine, son dönemde İç Tüzük'teki kıyafete ilişkin hükümler kadın hakları bağlamında eleştiri konusu yapılmaktadır. Ayrıca bazı durumlarda, milletvekillerinin farklı kıyafet tercihlerinde bulunması ihtiyacı ortaya çıkmaktadır.

Bilindiği üzere, kadın devlet memurlarının etek giyme zorunluluğu bir mevzuat değişikliğiyle geçmiş dönemde kaldırılmış ve kumaş pantolonla görevlerini yapabilmelerine imkân sağlanmıştır. Teklif ile kadın milletvekillerinin de ceket ve kumaş pantolon ile görevlerini yerine getirmelerine imkân tanınmaktadır.

Diğer taraftan, mevcut hükümde yer alan “bayan” ibaresi, yaygın olarak kullanılan ve mevzuatımıza da uygun olan “kadın” ibaresiyle değiştirilmektedir.

BAŞKAN – Evet, metin bu. Eski metin de bu, yani gelen metin de aynı aşağı yukarı. Bu metni de okuyalım, evet.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İÇTÜZÜĞÜ’NDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR İÇ TÜZÜK TEKLİFİ:

MADDE 1- 5/3/1973 tarihli ve 584 karar numaralı Türkiye Büyük Millet Medisi İktüzüğü’nün 56’ncı maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kadınlar tayyör ya da ceket ve pantolon giyerler.”

BAŞKAN – Evet, imza sahiplerine evvela söz verelim, daha uygun olur diye düşünüyorum.

Yusuf Hocam, buyurun.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Sayın Başkan, şunu belirtmek istiyorum: Batılılar şunu yapıyor, bunu yapıyor diye bir öngörüyle bir karar almamızın yanlış olduğunu düşünüyorum çünkü biz Türkiye Cumhuriyeti’yiz. Bizim de geleneklerimiz var, bizim de bir geçmişimiz var. Dolayısıyla, kim nasıl giyerse giysin biz kendi demokrasimizi, kendi usulümüzü ortaya koymamız gerekir diye düşünüyorum öncelikle.

İkinci olarak: Gerekçedeki bir hususun arkadaşlarımızla mutabık kalarak değiştirildiğini belirtmek istiyorum. “Rahat etmeleri için...” kısmını kaldırdık çünkü herkes rahat etmek ister. Medise rahat etmek için gelinmiyor, bir yasa yapmak için geliniyor, çalışma düzeni içerisinde geliniyor. Dolayısıyla, o kısım kaldırıldı. Arkadaşlarımıza da teşekkür ediyorum.

Üçüncü olarak: “Tayyör” kelimesi yerine “etek-cek” veya “cek-pantolon” şeklinde bir değişikliğe gidilmesi daha doğru olacak diye düşünüyorum. Bu konuda da bir önerge vermiş durumdayım, arkadaşlarımız aracılığıyla vermiş durumdayız. Çünkü, madem ki Türkiye Büyük Millet Medisi İktüzüğü’yle ilgili bir değişiklik yapıyoruz, o zaman, “tayyör” yerine “cek-etek” diyelim, daha doğru olur diye düşünüyorum.

Gerçekten de Mecliste yapılan çalışmalarda bayan arkadaşlarımızın pantolon giymelerinde bir mahzur olmadığını düşünüyoruz. İç Tüzük görüşmeleri sırasında da -biz şimdi grup başkan vekilleri olarak yeniden İç Tüzük’ü baştan sona elden geçiriyoruz, özellikle, uyuşulamayan 22 madde üzerinde önümüzdeki günlerden itibaren de 2 Aralık’a kadar yazımını tamamlayacağız- bizim de düşüncelerimizde “pantolon” kelimesinin girmesi düşünülmüştü. Dolayısıyla, Tüzük’ün “cek-etek”, “pantolon-cek” şeklinde -kumaş olmak üzere tabii ki- değiştirilmesi bizim tarafımızdan uygun görülmektedir.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim Yusuf Hocam.

Ben de zaten tam onu vurguladım. Mesela, geleneklerimiz var, doğrudur ama bizim geleneklerimizde frak ve tayyör pek yaygın değil, en azından isim olarak yaygın değildir yani bu ismi biz çok kullanmayız. Gerçi bayanlar: “Bunun ne olduğunu biz de biliyoruz, çok kullanıyoruz.” Ama herhâlde bunlar da çok yerleşmiş Türkçe kelime değil artık. En azından, pantolon da yabancı ama pantolon artık diyoruz.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Pantolon da Fransızca aslında; tayyör de Fransızca, döpiyes de Fransızca, ceket de Fransızca.

BAŞKAN – Nereden girersen gir oradan kurtulamıyorsun.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Ama ceketle pantolon yaygın hâle geldiği için, artık Türkçeleşmiş sayılabilecek niteliğe geldiği için onları daha uygun görüyoruz.

BAŞKAN – Çünkü bizim şey de şalvar ağırlıklı olduğu için daha çok. Bu, pantolon falan sonradan...

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Tabii ki şalvarla buraya gelmek söz konusu değil ama frak meselesi de 1972’den sonra geldi biliyorsunuz, resmen Tüzük’e girdi. Ondan önce öyle bir kayıt yoktu.

Şimdi, cumhuriyetin yeniden şekillendiği, Osmanlı Devleti dönemindeki yapının yeni bir devlet sistemiyle ortaya çıkmasına bağlı olarak görüntüde bir değişiklik söz konusu edilmişti cumhuriyetin ilk dönemlerinde, bundan dolayı da frak konusu girdi. Fakat tabii, o tarihlerde bayan bir başkan vekilinin olacağı hiç düşünülmemişti. Şimdi bayan başkan vekillerimiz var. Dolayısıyla, şimdi burada

bir düzenleme yapılması lazım ama onu da şöyle söyleyeyim: Biz zaten Komisyonda bunlarla ilgili gerekli tartışmaları yapıyoruz. Şu an acil olarak “ceket-etek”, “ceket-pantolon” meselesi gündemde olduğu için bununla ilgili bir düzenleme yapalım, ardından biz önümüzdeki günlerde zaten maddenin tümü üzerinde bir düzenleme yapacağız.

BAŞKAN – Bu konu 1973’te çok tartışılmış, zabıtlarda belki görmüşsünüzdür, bu frak konusu. Tabii, frak erkeklerin giydiği bir giysi. Bayandan başkan vekili ya da başkan olmaz diye mi düşünülmüş? Gerçi milletvekili, senato üyesi filan var o yıllarda bayan olarak ama. O günkü Komisyon Başkanı diyor ki: “Bayan başkan ya da başkan vekili olursa milletvekili kadınlar için hangi şey öngörülmüşse onu giyer.” Tayyör şeklinde...

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Ama sadece yakıştırma yapabilirsiniz.

BAŞKAN – Yorum... Evet, tartışmalarda var, onu söylemek istedim.

Belma Hanım, buyurun.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli üyeler; kentleşme, sanayileşme ve kadınlarımızın iş hayatına aktif olarak katılması sonucu, bizlerin giyim tarzı konusunda yeni talepler ve ihtiyaçlar ortaya çıkmıştır, pantolon da bunlardan birisidir. Pantolon iş hayatında verimliliği ve yaşam kalitesini artırmakta, kadınların aktif iş günündeki performansını olumlu etkilemektedir. Getirilen bu düzenleme ile kadın milletvekillerimizin tercihlerine göre, pantolon veya etek giymelerini serbest hâle getiriyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, kadınların iş hayatı ve siyasal hayat bakımından en yüksek seviyede temsil edildiği makamdır. Kadınlarımız hangi ortamda, nasıl ve ne tür bir giysi giyeceklerini en doğru şekilde kendileri bilirler. Bununla birlikte, önergede bahsi geçen pantolon, doğal olarak kumaş pantolondur. Kastedilen pantolon -farklı yorumları önlemek adına ve zabıtlara geçmesi adına, Hocam gibi ben de tekraren belirtmek istiyorum ki- tayt, kot veya bermuda gibi özel alanlarda tercih edilebilecek giysiler değildir. Pantolon ve ceketten kasıt, kumaş pantolon ve cektir. Etek ve ceket yanında, kadınların elbise ve ceket giymesi de aynı kapsam içinde değerlendirilmelidir.

Düzenlemenin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görev alan ve bundan sonraki dönemde daha fazla sayıda gireceğini ümit ettiğim kadın parlamenter arkadaşlarıma hayırlı olmasını diliyor, heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz, sağ olun.

Efendim, şimdi, söz sırası Tülay Kaynarca Hanımefendi’nin. Kocaeli Milletvekili Azize Sibel Gönül teklif sahibi olduğu için, onun adına... Yurt dışında olduğundan Gönül Hanım.

Tülay Hanım, buyurun.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Sözcüsü olarak söz aldım ama bu henüz bizim Komisyonumuzda görüşülmedi. Dolayısıyla, bireysel kanaatimi ifade etmek istiyorum.

Bir öncesinde de az önce ifade ettiğiniz gibi, Azize Sibel Gönül Hanımefendi’nin imzasıyla bu teklif verilmişti. Desteklediğimizi ifade ediyorum ve kadın parlamenterler için hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz.

Atilla Bey, buyurun.

ATILLA KART (Konya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Tekrar saygılar sunuyorum.

Değerli arkadaşlarım, getirilen ve görüşmekte olduğumuz her iki teklifin içeriğinde pantolon giymeyi esas alan bir düzenleme öneriliyor. Bilindiği gibi, çalışma hayatında, pantolon kadınların çoğu zaman tercih ettikleri bir kıyafet. Bu kıyafetin biz hiçbir şekilde bir sembol ya da simge olarak yorumlanmaması gerektiği düşüncesindeyiz. Bu tercihi yapmak tamamen milletvekillerinin kişisel tercihi ve takdiri içinde değerlendirilmelidir.

Yine, bağlantılı olduğu için ve gündemde olduğu için temas etmek gereğini duyuyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisinde kadın milletvekillerinin başörtüsü ya da türban takmalarının ya da giymelerinin biz, esas itibarıyla, demokrasinin, halkın temsili ve kişisel tercih kavramları içinde değerlendirilmesi gerektiği düşüncesindeyiz. Ben kişisel olarak bu düşüncemi bir yıl evvel de ifade etmişim, iki yıl evvel de ifade etmişim. En son, beş altı ay evvel Anayasa Uzlaşma Komisyonunda tutanaklara geçirdiğimi de çok iyi hatırlıyorum.

Burada tabii, bu tercihi siyasi amaçla yapmış olan arkadaşlarımız da olabilir. Ama biz bunu araştırmak, bunun âdeta tahkikini yapmak konumunda değiliz. Bu bizim tasarruf alanımız içinde olamaz, olmamalıdır. Tabii, bunu söylerken, bunu değerlendirirken tekrar

ifade etmek istiyorum: Elbette siyasi iktidarın bu anlamda kurumsal tutarsızlıklarını, yanlışlıklarını, siyasi istismarlarını, bunları anlatacağız, bunları anlatmaya devam edeceğiz. Ama esas itibarıyla, bu tercihin demokrasinin gereği olduğunu, bunun halkın temsili kavramının gereği olduğunu da vurgulamak gerektiğini duyuyorum. Burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinde görev yapan milletvekilleri bir kamu görevlisi değildir, bir devlet memuru değildir. Kamu hizmeti vermek konumunda olan bir yargıç gibi, bir öğretmen gibi, bir polis gibi, bir kolluk gücü gibi, onlardan tarafsız olmalarını -yaptıkları hizmetin gereği olarak- herhangi bir sembol kullanmamalarını bekleyemezsiniz. Tekrar ifade ediyorum: Kamu hizmeti verenlerin bu anlamda, tarafsızlıklarını ihlal edecek, güven zafiyetine yol açacak, bu anlamda, yaptıkları hizmetin zafiyete uğramasına yol açacak herhangi bir -bunu sadece dinî bir kavramla ilgili olarak söylemiyorum- sembol kullanmamaları esastır. Bunun önünü açtığımız takdirde, burada, gerçekten, kamu hizmeti anlamında ve ayrımcılık anlamında, kamu hizmetinin niteliği ve verimliliği anlamında çok ciddi sorunların Türkiye'yi beklediğini yeri gelmişken ifade etmek istiyorum.

Milletvekilleri için durum böyle değil. Milletvekili halkın temsilcisi. Onun o anlamda zaten bir siyasi görüşü var, zaten bir siyasi kimliği var. Orada elbette belirli, gene toplumsal kurallar çerçevesinde istediği tercihi yapabilir, yapmalıdır. Bunu bugüne kadar defalarca ifade ettik, bundan böyle de bu düşüncemizi paylaşma gereğini duyuyorum.

Şimdi, bu değerlendirmenin yanında Değerli Başkanım, şunları ifade etmek istiyorum: Bakın, geldiğimiz noktada, Türkiye'nin bu gibi konuları artık daha uzun boylu tartışmaması gerektiği düşüncesindeyiz. Daha evvel, işte, 12 sıra sayılı bir teklif geldi. Bu teklifi neden geri çektik? Pantolonla ilgili teklif geldi. Biliyoruz ki orada tüm kadın milletvekili arkadaşlarımızın ortak talebi olduğu gibi, bu, aynı zamanda bir kişisel ihtiyaçtı da, bir tercihti de. Ama orada neyi görüyoruz? Bakıyoruz, şöyle bir anlayışın egemen olduğunu görüyoruz: "Efendim, bunun ne zaman kullanılacağına da ben izin veririm. Ben uygun gördüğüm zaman..." Orada İğdir Milletvekili -gene ismini zikretmem gerekiyor- Pervin Buldan ve arkadaşları, siyaseten her ne amaçla vermiş olursa olsun... Olaya demokrasi boyutuyla bakacağımıza göre, bakmamız gerektiğine göre, halkın temsili boyutuyla bakmamız gerektiğine göre İğdir Milletvekili Pervin Buldan ve arkadaşlarının vermiş oldukları o önerge üzerine bu teklifin geri çekilmesi talihsizlik olmuştur; demokrasi adına söylüyorum, halkın temsili anlamında söylüyorum.

Burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu şekilde temsilin yanında, kamu hizmetindeki kıyafet hususundaki hassasiyetlerimi yeri gelmişken paylaşmak gerektiğini duyuyorum. Bunu ifade ederken de Değerli Başkanım, yine, belki bir ironidir, belki gerçekten anlamlı da olabilir, somut yaşanmışlıktan hareketle söylüyorum. Gene, "Merve" ismi üzerinden yaşadığım olayları paylaşmak istiyorum ama siyasi tarihimize mal olan Merve Kavakçı'yla ilgisi olmayacak bir şekilde bu olayı anlattığımı özellikle ifade etmek gerektiğini duyuyorum. Anadolu'da dolaşıyoruz, gidiyoruz, Çumra'da dolaşıyoruz, Akören'de dolaşıyoruz, Çatören köyünde dolaşıyoruz. Tarlada, bir pazar günü gidiyorsunuz örgütünüzle beraber, işte, 70 yaşında vatandaşımız çalışıyor, 2 genç, 1 de küçük kız çocuğu, adı Merve. Somutlaştırarak anlatıyorum, adı Merve. Merve bizden utanıyor ama oyun çocuğu değil arkadaşlar, oyun çocuğu olduğu için değil. Merve türbana sarınmış, sarmışlar Merve'yi, 7 yaşında, Merve olmuş bir küçük kadın. Merve namahrem duygu içine girmiş. Oyun çocuğu, bırakalım, o, oyununu oynasın arkadaşlar, çocukluğunu yaşasın. Ama ne yapıyoruz? Merveleri, Anadolu'da milyonlarca Merve'yi 7 yaşında, 8 yaşında kuşatıyoruz, o çocukların özgürlüklerini ellerinden alıyoruz. Buna hakkımız yok. O çocukların istikballeri üzerinden, o çocukların bedenleri üzerinden siyaset yapıyoruz. Buna hakkımız yok. Bakın, değerli arkadaşlarım, o Merveler ne oluyor ondan sonra? O Merveler 13, 14 yaşında evleniyorlar, 15 yaşında evleniyorlar. O çocuklarımız ne yapıyorlar? Çumra Türkmenkarahüyük'ünden Bayram Meriçlerin annesi oluyorlar, Konya Çayırbağı'ndan Mustafa Özpinarların annesi oluyorlar, Cihanbeyli'den Koyuncu soy isimli çocukların annesi oluyorlar. O çocuklarımız ne yapıyor? O çocuklarımız -tırnak içinde söylüyorum- Suriye'deki çatışmalarda o yaratılan iklimin sonucunda cihada gidiyorlar arkadaşlar.

BAŞKAN – Herhâlde o kadar değildir.

ATILLA KART (Konya) – Bakın, örnek veriyorum, yaşanmışlıkları anlatıyorum.

BAŞKAN – Geldiğin yere kadar güzel de bağlantı çok zayıf oldu böyle yani.

ATILLA KART (Konya) – Bize göre bağlantı tam da oturuyor Sayın Başkanım, tam da yerine oturuyor. Maalesef, ne oluyor? O çocuklarımızın cenazelerine ulaşamıyoruz. Nihayet, Koyuncu soy isimli çocuğumuzun cenazesine ulaşıyoruz. Aile çocuğun cenazesine ulaşmasının tesellisini yaşıyor. Ailelerimiz o durumda.

Bakın, neyi tartışıyoruz? İster istemez Sayın Başbakanın öğrenci evleriyle ilgili kavram üzerinden açtığı tartışmaya geleceğiz kaçınılmaz olarak. Bakın, çocuklarımızın, insanlarımızın, gençlerimizin özel hayatları üzerinden, çocuklukları üzerinden, bedenleri üzerinden, 7 yaşındaki Mervelerin bedenleri üzerinden siyaset yapılmasının yanlışlığını ifade ediyorum. Bunu takdirlerinize,

vicdanlarınıza, sorumluluklarınıza havale ediyorum, tevdi ediyorum. Bunun devamında, anlatacak çok örnek var ama kalkıp... Çok somut anlatıyorum, bakın, değerli arkadaşlarım... Hava Kuvvetlerinde disiplin soruşturmasını kim yapar? Bir kamu kurumunda disiplin soruşturmasını kim yapar arkadaşlar? Sicil amiri yapar, personel başkanlığı yapar vesaire. Ama siz kalkıp Hava Kuvvetlerinde bir disiplin soruşturmasını kurumsal hâle getirip istihbarat dairesi tarafından yapıyorsanız... Altı aydır, sekiz aydır bunları soruyoruz, Genelkurmay Başkanından da, Millî Savunma Bakanlığından da cevap alamıyoruz ve Hava Kuvvetlerinde altı ay içinde 674 kişi tasfiye ediliyor.

BAŞKAN – Atilla Bey, bunları anladık da burayla ne alakası var, onu anlayamıyorum yani.

ATİLLA KART (Konya) – Anlatayım efendim.

BAŞKAN – Bence basın toplantısı yap bu konuda.

ATİLLA KART (Konya) – Bakın, bunların hepsi nedir sonuçta? Pantolon giymek, türban takmak, başörtüsü takmak, bunların demokrasi boyutu, bunların temel hak ve özgürlükler boyutu ve işte, buyurun, insanların sicilleri üzerinden, özel hayatları üzerinden kurumsal olarak yaşadığımız süreçler. Bunların hepsi çok vahim ve kaygı verici gelişmelerdir. Bunlar beraberinde neyi getiriyor? Bakın, değerli arkadaşlarım, bunlar beraberinde ayırıcı uygulamaları getiriyor. İnançlar üzerinden, mezhepler üzerinden... Bunları vicdanlarınızda tartışın, bunları değerlendirin. Bakın, tabii, böyle bir dönemde, elbette biz pantolonla ilgili getirilen teklife kayıtsız, şartsız desteğimizi veriyoruz ama umarız ki, temenni ederiz ki bu noktada da -çünkü onu sezinliyorum- bunu delmek noktasında yeni bir girişimde bulunmayız, söz gelişi “frak” kavramı üzerinden. Yani “Efendim, bakın, size pantolonu size uygun görüyoruz, izin veriyoruz ama bunun yanında şu da olmalıdır.”

BAŞKAN – Yani, frakın kalkması bakımından mı söylüyorsunuz?

ATİLLA KART (Konya) – Yani, o yönde bir önerenin verilebileceği yönünde birtakım...

BAŞKAN – Vallahi, keşke verilse. Yani ne yapacağım frakı? Allah'ını seversen, Atilla Bey, yapma. İnşallah verilir.

ATİLLA KART (Konya) – Şöyle Sayın Başkanım: Verilirse tartışalım ama nasıl tartışalım? Bunu müstakil bir gündemle tartışalım.

BAŞKAN – Tamam olur.

ATİLLA KART (Konya) – Yani, pantolonun yanında onu bir şekilde bir emrivaki hâline getirip, bir dayatma şartı hâline getirip onu tartışmaya yol açmayalım. Siz açış konuşmanızda kısmen temas ettiğiniz için... Frakın ve benzeri düzenlemelerin mevzuatımızda sadece, efendim, sanki -yanlış anlamadıysam- 1960'lı yıllardan sonra mı?

BAŞKAN – 1973'te. Yani, 1945'te konuşulmuş, 1973'te girmiş, kravat daha sonra girmiş.

ATİLLA KART (Konya) – Orada da gene, izninizle, bir bilgilendirme yapmak isterim.

BAŞKAN – Estağfurullah, buyurun, tabii.

ATİLLA KART (Konya) – Bakın, bu konular, biliyorsunuz, esas itibarıyla, tabii çok daha öncesi var da ama müstakil bir gündemle bunları daha ayrıntılı bir şekilde konuşabiliriz. Bunların kayıtlara geçmesi için ifade ediyorum, 11/10/1925 tarihli resmî merasim kıyafet talimatnamesi ve bağlı olarak bu talimatnamenin 1990'lı, 2000'li yıllarda uygulanmasına dair konular var.

BAŞKAN – Yani, milletvekilleri bakımından mı, onu öğrenmek istiyorum.

ATİLLA KART (Konya) – Oraya geleceğim efendim.

Ama onun ötesinde, 671 sayılı Şapka İktisası Kanunu, biliyorsunuz, orada birtakım düzenlemeler getiriliyor. Onunla bağlantılı olarak 1924 Anayasası dönemini kapsayacak şekilde, 1920'li tarihli Türkiye Büyük Millet Meclisi Dahili Nizamnamesi söz konusu biliyorsunuz. Bu nizamnamede aynen şu var, 81'inci maddede: Dâhili Nizamname'de başkanın Meclisi açması ve müzakereleri kapatması hâli düzenleniyor. Burada kıyafete ilişkin özel bir ibare yok. Buna karşılık konuyla ilgili bir çalışma da -ki o çalışma Servet Armağan tarafından yapılan “Memleketimizde İç Tüzükler” başlığı, ismiyle İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi kaynaklı olan bir çalışmadır, bunu sizler gayet iyi, bizden çok daha iyi bilirsiniz- İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinin yayınıdır. O nizamnamenin 81'inci maddesiyle bağlantılı olarak yapılan açıklamada şapka kanununun kabulünden beri Meclis Başkanının kürsüde frakla oturduğundan söz ediyor.

BAŞKAN – Düzenleme olarak yok ama oturuyor da fiilî olarak.

ATİLLA KART (Konya) – Düzenleme olarak yok ama bir uygulama, bir teamül, bir gelenek. Tabii, burada, şu anda bu yöne ilişkin...

Ha, bununla ilgili olarak Değerli Başkanım, bakıyoruz, yine, 27 Mayıs rejiminde, Kurucu Meclis İçtüzüğü'nde -sadece 1973'te değil- 1964 tarihli Cumhuriyet Senatosu İçtüzüğü'nde, 1965 tarihli, yine, Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantı İçtüzüğü'nde birtakım düzenlemeler, atıflar vesaireler var. Ama şu anda konumuz frak olmadığı için bu konuya ayrıntılı olarak girmek gereğini duymuyorum. Şimdi, bu değerlendirmelerle yetiniyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Mihrimah Hanım, buyurun.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Bugün, kadınların giysisi üzerinden geldiğimiz noktada önce memnuniyetimi belirtmek isterim ama şunu da söylemek isterim: Kadınların giysi tercihleri hiçbir zaman sembol olarak değerlendirilmemelidir. Hele, başörtüsü hiç sembol değildir, tamamen kişisel bir tercihtir. Bunu ısrarla belirtmek isterim.

Sayın Vekilimizin söylediği, Tüzük çalışması nedeniyle Genel Kuruldan çekilmiştir, başka bir önerge veya başka bir nedenle değil, pantolon konusu bütün olarak yapılan Tüzük çalışması içinde değerlendirileceği için gündemden çekilmiştir. Bunu da özellikle belirtmek isterim. Ama o günlerde AK PARTİ Grup Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı, BDP Grup Başkan Vekili Sayın Pervin Buldan ve MHP'den Sayın Şandır fiilî bir durum yaratılarak kadın milletvekillerinin Parlamente'ye pantolonla girmesinde sakınca olmayacağı, buna itiraz edilmeyeceğine dair ortak bir karar alınmış ve uygulamaya geçirmek istemişlerdir. O dönemki Grup Başkan Vekili Sayın Emine Ülker Tarhan bunun kendi grubu, kendi yöneticileri tarafından kabul edilmediğini beyan etmiş ve olay gerçekleşmemiştir. Ama bugün geldiğimiz noktada, bundan sonra pantolonla Meclise girmemiz inşallah mümkün olacaktır.

Emeği geçen herkese, imzası bulunan herkese ben de teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Engin Bey, buyurun.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geriden doğru gideyim isterseniz. Sayın Satır'ın biraz önce söylediği “Biz, o vakit, bu serbestiyi İç Tüzük değişikliği yapmadan fiilî bir durum olarak ortaya koyalım dedik ama o dönemin Grup Başkan Vekili Emine Ülker Tarhan buna uygun görüş bildirmemişti.” dedi. Emine Ülker Tarhan haksızsa bu toplantıyı niye yapıyorsunuz? Emine Ülker Tarhan haklıymış ki iki yıl sonra, iki yıllık bir ayıplı dönemden sonra bu Komisyon bugün bir şekilde toplandı. Önce onu bir belirtmek isterim.

İki: Sayın Başkanım, açılışta “Üç siyasi parti grup başkan vekillerinin imzasıyla bir önerge geldi.” dediniz, doğrudur. Biz, bize de bu teklife imza koymamız önerildiğinde şunu söyledik: 2011'in Ekim ayında gene iktidar partisine mensup Azize Sibel Gönül ve İhsan Şener tarafından verilmiş ve gene iktidar partisi mensubu Mustafa Şentop ve ana muhalefet partisi mensubu Rıza Türmen'in teklifleriyle olgunlaşmış, benimsenmiş, Genel Kurula kadar intikal etmiş ortada bir teklif var iken ve sonra her ne sebeple olursa olsun bu teklif bir şekilde Komisyona geri çekilmiş ve aradan iki yıl geçmiş, şimdi, apar topar iktidar partisi böyle bir anlayış içine girdi. Böyle bir anlayış içine iktidar partisi girerken kendi içinde de bu konuda çok çeşitli hukuki ayrışmalar yaşandı, kararsızlıklar yaşandı. O kadar ki Sayın Başkan -hiç unutmuyorum, Meclis Başkanını kastediyorum- çarşamba günü “Pantolonla Genel Kurula girilmesinde İç Tüzük'çe bir engel yok.” diye bir düşünce serdetti, perşembe günü “Bir İç Tüzük değişikliği var.” dedi. Şimdi, buradan yola çıkarsak iktidar partisinin bu konuda bir hukuki karmaşa yaşadığı muhakkak. Nitekim, bu sebeptendir ki, konu hakikaten hukuki olarak tartışmalı olduğu içindir ki milletvekilimiz Sayın Şafak Pavey İç Tüzük'te bir düzenleme olmadan Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda pantolon giymeyi doğru bulmadı ve iki yıl boyunca o demir protezle, çok da şey olmayan bir görüntüyle bu çalışmaları sürdürdü. Bana göre burada bir hukuka bağlılık sınavı verdi, bir etik sınavı verdi. Onu peşinen söylemem lazım.

Çok konuşmayacağım, bitiriyorum.

Sayın Başkan, siyaset makuliyet, nezaket ve vicdan işidir. Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bütün bu Parlamento çalışmalarımıza bu anlayışla baktığımızın altını çizmek istiyorum. Bu çerçevede baktığımız zaman Türkiye bir hukuk devletidir. Yeri gelmişken ben de söyleyeyim. Bir hukuk devletinde kimse kimsenin teminatı olamaz, ideolojisinin, inancının, kültürünün, sosyal hayatının teminatı olamaz; hukuk devletinde herkesin teminatı Anayasa'dır, kanunlardır ve kuvvetler ayrılığı prensibidir.

Son sözüm Sayın Başkan, ben hukukçu değilim ama 2002 yılında, ilk mebus olduğumda, Parlamente'deki ilk konuşmamı Adalet Bakanlığıyla ilgili bir kanun üzerine yaptım, pişman da değilim. Ancak, bir komisyon başkanının yani zatiî'nizin biraz önce söylediği sözü kastı aşan bir ifade ya da ağızdan kontrolsüz çıkmış, sarf edilmiş bir cümle olarak algılıyorum, o da şudur ki: Burada toplantıya esas olan konuyla kısmen ilintili bir mevzuda komisyon başkanının peşinen “İnşallah, böyle bir önerge gelir.” demesini hukuk normları bakımından... Türkiye Büyük Millet Meclisinin İçtüzüğü'nde bu konuda amir bir hüküm yok, Meclis Başkanları için “Yorum

yapamazlar, görevleri dışında laf edemezler.” diye hükümler var, biliyorsunuz, sizinle ilgili böyle bir hüküm olmaması size bu serbestliği vermez. Sizin bu oturumu yöneten Başkan olarak Komisyon üyelerini etkilemeye yönelik böyle bir düşüncayı, anlayışı, temenniye ortaya koymanızı...

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Düşünce özgürlüğü...

ENGİN ALTAY (Sinop) – Efendim, öyle şey olur mu?

O zaman, kapatalım, İç Tüzük’ü yırtıp atalım, istediğimiz gibi yapalım. Böyle şey olur mu Sayın Vekilim? Lütfen.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Hâkim de görüşünü önceden bildirsin o zaman.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Ben anlayışımı söyledim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Engin Bey, müsaadenle, madem... İki laf da ben edeyim müsaade edersen.

Tabii, siz bizim Komisyona zannediyorum ilk defa belki katılıyorsunuz. Bu Komisyonunda on iki yıldır ben böyle konuşuyorum, ilk defa konuşmuyorum.

İkincisi...

ENGİN ALTAY (Sinop) – Yanlış.

BAŞKAN – Hayır, yanlış diye bir şey yok.

Ben tarafsız başkan değilim, yönetirken tarafsızım; ben oy kullanırım, görüşümü bildiririm.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Şu anda yönetiyorsunuz, Sayın Başkan, oturumu siz.

BAŞKAN – Anlatamıyorum efendim.

Bakın, ben eşit dağılımda, söz vermede onu sağlarım. Ben görüşümü rahatlıkla söylerim, oy da kullanırım “Bu yanlış.” da derim. Meclis Başkanını gördün mü birine “Bu yanlış.” dediğini, diyemez.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Diyebilirsiniz ama...

BAŞKAN – Hayır, açık açık konuşurum, oyumu beyan ederim. Yok böyle bir şey.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Daha ortada bir şey yokken “İnşallah, böyle bir teklif gelir.” denmez.

BAŞKAN – Gönlümden geçeni söylüyorum. O da benim şeyim olsun. Ne olur yani bu da benim olsa, ne var? Bu kadar, burada akşama kadar bekliyoruz. İki laf da biz edelim yani.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Yanlış diyorum ben.

BAŞKAN – Yok, yanlış değil.

Teşekkür ederim.

ENGİN ALTAY (Sinop) – Konuşuruz sonra gene.

BAŞKAN – Tamam.

Faruk Bey, buyurun.

FARUK BAL (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, Komisyonumuza yeni gelen üye arkadaşlarımıza başarılar diliyorum, iyi bir çalışma olmasını temenni ediyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; kılık kıyafet konusunda önümüze gelen tüzük değişikliği tasarısını görüşüyoruz. Tabii, Türkiye bu kılık kıyafet konusunda çok çekmiş bir ülkedir. Dünyada ender örneği görülmüş hadiseler Türkiye’de maalesef yaşanmıştır. Bu tartışmaları tekrar etme açısından değil de geldiğimiz zeminin kıymetini anlama açısından örnekler vererek ifade etmek istiyorum. Başörtüsü dediğimiz hadise sadece 2 metrekaare veya 1 metrekaare bir bezden ibaret değildir. Bunun dinî değer bulan ölçüleri vardır, bunun millî değer bulan ölçüleri vardır, bunun sosyal değer bulan ölçüleri vardır. Bu ölçülerin karşılığı da toplum vicdanında bir anlam ifade etmektedir ve süreç içerisinde başörtüsüne haksız, insafsız ve ölçsüz bir şekilde konulan yasaklar Türkiye’de toplum vicdanını kanatmıştır. Yani, üniversiteye giden başörtülü genç kızın başındaki örtü nedeniyle irticai bir faaliyetin içinde olacağı varsayılarak eğitim hakkının alınması kadar garip, aptal ve şaşıl bir uygulama olamaz, oldu. Bunun tersini değerlendirdiğimiz zaman üniversiteye giren, hiçbir engelle karşılaşmayan ama demokratik değerlerin karşısında, silahlı, çete unsuru olabilecek erkek öğrencilere hiçbir uygulama yapılmadı. Niye? Onun başının içinde, beyninde ne olduğunu ölçecek bir alet yok ama başörtülü kızın başının üzerindeki örtü nedeniyle, kolay bir değerlendirmeye böyle bir uygulama yapılmıştır. Bu uygulamanın toplumun her kesiminde yaygınlaşarak, her ilde, her ilçede, her mahallede, her köyde, her apartmanda bir mağduru oluşmuş. Bu kadar yoğun bir noktaya gelen çatışma ortamında sosyal çatışma niteliğine bürünen bir ortamda elbette ki bunun karşılıkları olacaktı ve Türkiye’de bunun karşılıklarını maalesef yaşadık ve çok

acı bir şekilde yaşadık. Türkiye'nin bu yasakların uygulanması süreci içerisinde siyaseti de bu yasaklara göre şekillenmeye başladı. Başörtüsüyle ilgili olmak üzere tahterevalli siyaseti uygulayanların bir kısmı retçi, inkârcı, bir kısmı da tamamen bunun ölçüsüz bir şekilde yandaşı olmak suretiyle, konu, siyasi emellere alet edilmeye başlandı. Bu, o kadar vahim bir noktaya gitti ki darbe konusu olabilecek şekilde, 28 Şubat kararlarına yansıdı ve Türkiye "Urfa'da başörtüsü taktı öğrenciler." diye iktidar partisinin kapatılma davasına kadar geldi. Demek ki bu kadar karşılık bulan bir olayın fay hatlarıyla ilgili bir çözülme noktasındayız. O zaman bu fay hatları nelerdi, başlıklarıyla ifade etmek istiyorum. Bir siyasi fay hattı var. Bu siyasi fay hattı artık kırılmış durumdadır. Siyasi fay hattında bundan sonra oynamaların olmayacağını ümit ediyoruz, öyle olmasını temenni ediyoruz biraz sonra anlatacağım sebeplerle.

İkincisi, sosyal çatışma yaratan bir fay hattı vardı. Bunun da artık bundan sonra suistimaller olmayacağını varsaydığımız için, toplumun huzur ve refahına katkı yapacağı bir noktaya geldiğimizi düşünüyoruz.

Üçüncüsü ise hukuki fay hattıydı. Yani, Türkiye Büyük Millet Meclisi diye bir Meclis var, bu Mecliste millî irade tecelli eder, millî irade tecelli ediyor, 411 milletvekiliyle bir Anayasa değişikliği yapılıyor, Anayasa Mahkemesi sadece şekil yönünde inceleme yapması gerekirken arka kapıdan giriyor "Hukuki denetim yapıyorum. Cumhuriyetin temel nitelikleri..." diyor ve iptal ediyor. Yani, bu kadar garip bir olay nerede olabilir? Başka bir ülkede olabilir mi? Ülkemizde oldu.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu garip olayların, bu ölçüsüz olayların sonuna geldiğimizi ümit ediyorum, sonuna geldiğimizi varsayıyoruz ve bundan sonra Türkiye'nin böyle sıfır maliyetli araçlarla siyasetinin şekillendirilmemesini... Başörtüsü bir dış politika açısından sıfır maliyetli bir değerdir, herhangi bir harcamayı gerektirmez ama sizin siyasetinizi tanzim ediyor veya sizin siyasete güç veren kaynaklarınızı tanzim ediyor, Silahlı Kuvvetleri siyasetin içine çekiyor ya da demokrasinize güç vermeye çalışan ya da öyle olması gereken araçları harekete geçiriyor. Anayasa Mahkemesi gibi bir mahkeme bu işin içerisine müdahil oluyor, taraf oluyor.

O zaman, meselenin çözüm noktasına geldiğimizde Milliyetçi Hareket Partisinin bu işin gecikmesinden rahatsız olduğunu ifade ediyorum ama 1997 yılından itibaren kayıtlara geçmiş, ondan önceki beyanları itibarıyla ifade ediyorum. Milliyetçi Hareket Partisi 1997'den beri bunun sosyal bir sorun olduğunu, bunun ahlaki bir sorun olduğunu, bu sorunun her iki temel nedeniyle karşılığı olan toplumsal mutabakatla çözülmesi gerektiğini, bu sorunu çözecek yerin de Meclis olduğunu defaatle ifade etmiş ve zaman zaman da Mecliste sorunların çözümü için parti olarak katkılarını sunmuş ve o yönde oyunu, tavrını açıkça belirlemiştir.

Demek ki sosyal sorunun çözümünde sosyal bir mutabakata gelmiş durumdayız. Bu, Türkiye açısından mutluluk vericidir. Biraz önce dinlediğimiz, daha önce de beyanat veren Cumhuriyet Halk Partisinin temsilcilerini de bu nedenden dolayı kutlamak gerekmektedir. O zaman, buradan çıkış yolu artık yok. Madem toplumsal bir uzlaşma noktasına geldik, uzlaşma kültürünün gereklerini yerine getirerek hareket etmemiz lazım. Bunun birinci özelliği, "ifrat" ve "tefrit" kavramından uzak durmak gerekmektedir. İfrat ve tefrit, her zaman karşıt düşünceleri besleyen, fitne fesat yaratan, huzuru, asayiş bozan temel kavramlardır. O zaman, ifrat ve tefritten kaçınmamız gerekmektedir; akliselim ile hareket etmemiz gerekmektedir. İşte, bu çerçeve içerisinde on bir yılı bir kayıp olarak görmekteyiz. Şimdiye kadar bu sorunların çözülmesi gerekmekteydi ama bundan sonra bu sorunları yaşamayacağımızı düşünerek siyasete, efendim, hukuka ve diğer, vicdan yarası yaratabilecek, oradan kan damlatabilecek alanlara yansarak bu sorunun bir malzeme hâlinde çıkarılması gerektiğini düşünüyoruz.

Dolayısıyla, Tüzük'te "tayıör" olarak geçmesine rağmen hanımefendi milletvekillerinin ceket, pantolon; etek, pantolon giyilmesi şeklindeki bu Tüzük değişikliğini başörtüsü sorunuyla birlikte değerlendiriyor ve partimiz adına grup başkan vekillerimizin ortaya koyduğu tavrın gereği olarak da olumlu oy kullanacağımızı düşünüyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Bal.

Fatoş Hanım, buyurun.

FATOŞ GÜRKAN (Adana) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Öncelikle, Komisyonumuza yeni gelen arkadaşlarımıza başarılar diliyorum. İnşallah, güzel çalışmalar yaparız hep birlikte.

Tabii, aslında pantolonla ilgili düzenleme daha önce de Komisyonumuzda görüşülmüştü ama maalesef Genel Kurulda anlaşılmadığı için bugün yine Komisyonunda görüşülüyor. Tabii, konuşmalardan da aslında, biraz da iş hayatında en çok pantolonu tercih eden birisi olarak yani "Niye pantolon bu kadar mesele yapılıyor?" diye de söylemeden geçemeyeceğim. Çünkü artık sosyal hayatımızda, günlük hayatımızda siyasi görüşe bakılmaksızın kadınların birçoğu pantolonu tercih ediyor. Bugün Mecliste bu konunun hâlâ konuşuluyor olması da aslında kadınlar açısından da üzücü ama özellikle tüm partilerin bugün pantolonla ilgili düzenlemede mutabık kalması da kadın milletvekillerimiz adına sevindirici. Ben destek veren herkese teşekkür ediyorum ama pantolonun "Siyasi sembol mü?" diye konuşulmasını da açıkçası yadırgadığımı da söylemek istiyorum.

Destek veren hem gruplara hem milletvekili arkadaşlarımıza tüm kadın milletvekillerimiz adına da teşekkür ediyorum, başarılar diliyorum, hayırlı olsun diyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Rıza Bey, buyurun.

RIZA TÜRME (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu teklifi destekliyoruz kadının giyiminde bir parça daha serbestlik getirildiği için, daha gerçekçi olduğu için bir parça ve kadına “kadın” diyebildiği için bunca yıl sonra. Fakat benim kişisel görüşüm o yöndedir ki milletvekillerinin kılık kıyafetini düzenleyen böyle bir maddeye ihtiyaç yoktur. Milletvekili seçilen kişi zaten nasıl giyinmesi gerektiğine karar verecek olgunluktadır. Belki olsa olsa işte “Medisin saygınlığına gölge düşürmeyecek şekilde giyinmelidir.” gibi, böyle genel bir hüküm konabilir ama bu kadar, böyle, insanın bedenini örten kumaşlar hakkında bu kadar katı bir tutum almaya gerek olmadığı görüşündeyim. Bir de tabii, nelerin giyilebileceğini, kadınlar ve erkekler bakımından nelerin giyilebileceğini burada sıralamak suretiyle nelerin giyilemeyeceğini de söylemiş oluyoruz. Böyle bir yorum meselesi ortaya çıkıyor yani ne bileyim ben, kadınlar pantolon giyerlerdi, ondan sonra, tayyör giyerlerdi. Peki, etek, bluz giyemeyecek mi ya da erkekler ve kadınlar süveter giymek isterlerse soğuk bir kış gününde süveter giyemeyecekler mi? Bu sıcak yaz günlerinde kravatsız gelirse ne olur? Yani, çok mu büyük bir şey olur bu Medisin itibarı bakımından? Sonra, mekân bakımından da bir sınırlama yapıyoruz, bütün bunlar sadece Genel Kurul için. E, burası neresi, Medisin dışında bir yer mi?

BAŞKAN – Burada ben serbest bırakıyorum Rıza Bey, ondan kaynaklanıyor yani rahatçı olduğum için, demokrat olduğum için ben de herkes...

RIZA TÜRME (İzmir) – Hayır, ama İç Tüzük'te yazmışsın, sadece Genel Kurul için bütün bu şeyler. Genel Kurulun dışında, komisyon odaları, Medisin dışındaki yerler, böyle çalışma yaptığımız yerler, Medisin dışında mı bunlar? Orası için geçerli değil, o da bir garip.

Kadınlar için bir de gerekçede bir tuhafılık var. O pantolonun da neden yapılması gerektiğini söylüyoruz, illa kumaştan olacak. Yani, başka bir şeyden yapılsa pantolon, ne bileyim, sentetik şeyler var mesela, kumaş sayılamayacak. Deri var, deri pantolon giyemez mi kadın? Çok mu kötü bir şey? Olmuyor mu? Kötü bir şey mi? Bilmiyorum ben. Ben kötü bir şey olduğunu düşünmüyorum. Keten olur, bilmem ne olur yani illa kumaş gibi böyle materyali de sınırlamak çok tuhafıma gitti doğrusu.

Ben bunları söylemek istedim Sayın Başkanım.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Rıza Bey.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) - Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Hocam.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, bu konuda şöyle bir benzetme yapmak istiyorum: Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanının karşısına çıkarken nasıl çıkıyorsunuz? Şimdi, her hâlükârda kot pantolonla veya süveterle, vesaireyle çıkamazsınız. Şimdi, Mediste de milletin karşısına çıkıyorsunuz yani milleti temsilen çıkıyorsunuz. Bence, Cumhurbaşkanından daha önemli bir makamın huzuruna çıkıyorsunuz. Yani, bence biraz bunu bu şekilde değerlendirmemiz gerekir. Dolayısıyla, öyle, Mediste belli bir statüde bulunmasında bir çarpıklık yok diye düşünüyorum. Ne deri pantolonla ne şununla ne bununla çıkılmaz yani. Siz Cumhurbaşkanının karşısına öyle çıkıyor musunuz? Bırakın Cumhurbaşkanını, bizim Cumhurbaşkanını da bırakın, bir yabancı heyetle görüşürken bile kravat takıyorsunuz. Allah aşkına, milletin huzuruna çıkıyorsanız millet her şeyin üstündedir. Öyleyse, onun karşısına çıkarken daha dikkatli, daha düzgün, ona saygı göstermek suretiyle çıkarız. Bu çerçevede söylemek istedim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Nevzat Bey, söz vereceğim size de...

Şimdi, Hocamın belirttiği, Fransa'da -demin de söyledim- 1981'de bir başkanlık divanının kararında ceket ve kravatı söylemiş, kot pantolon, spor kıyafet ve şapka yasaklanmış, kadınlar bakımından da bir şey öngörülmemiş. Avrupa Parlamentosunda, Rıza Bey'in de daha yakından gördüğü, orada hiçbir düzenleme yok ama net bir tanım olmasa da “Güvenlik görevlilerinin, giyim kuşamı uygun olmayan kişilere, üyeler dâhil, bina girişinde müdahale edebilecekleri belirtilmektedir.” diyor. Bu da tabii çok daha vahim bir şey. Bilmem ne kadar müdahale ediyorlar, onu bilmiyorum ama böyle de bir şey var. Yani, demin söylediğim gibi, neticede Hocamın da

belirttiği şekilde, aslında genel uygulama, Avrupa'daki genel uygulama "Yakışır bir kıyafet, taşkın olmayan bir kıyafet, mesleğin vakarına uygun bir kıyafet..." gibi laflar var ya da uygulamalar böyle. İşte, gene de bir düzenleme yapmak gerekiyor, öyle anlaşıyor, bütün bu şeye rağmen.

Nevzat Bey, buyurun.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; ben de saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuza yeni katılan arkadaşlarımız var, kendilerine başarılar diliyorum, buradan ayrılan arkadaşlarımıza da şu ana kadar verdikleri katkıdan dolayı teşekkürlerimi sunuyorum.

Hem Sayın Başkanım hem Rıza Bey'in bahsetmiş olduğu "Bir kural yok." sözüne, tabii, demokrasi sadece yazılı kurallardan ibaret değil, teamüller rejimi. Yani, sizin görev yaptığınız ülkelerde de diğer ülkelerde de yazılı olmayan birtakım kurallar var. Biz, İç Tüzük Uzlaşma Komisyonu marifetiyle gittiğimiz ülkelerin hiçbirinde de böyle bir serbestlik görmedik. Bu işin ciddiyetine, bu makamın saygınlığına, vakarına uygun olduğu için böyle tanzim edilmiş diye düşünüyorum.

Şimdi, değerli milletvekilleri, ben başka bir hususa dikkat çekmek istiyorum. On iki yıllık AKP iktidarı döneminde, maalesef, özellikle bazı hususlarda yani sonucu sandığa kadar yansıyabilecek bazı hususlarda Adalet ve Kalkınma Partisinin başından beri yapıyormuş, ediyormuş gibi görünüp sorunu çözmek yerine "Bu sorunlardan nasıl bir takım elbise çıkarabilirim? Bu sorunlardan nasıl siyasi anlamda sebeplenebilirim?" atraksiyonlarından birisidir bu maalesef, Genel Kuruldaki yaşanan bu kıyafet meselesi. Yani, her yerde serbest, kamu kurumlarında serbest, birçoğumuz kamu kurumlarından geldik ama her ne hikmetse, Genel Kurulda yasak. Üstelik, bütün bayan milletvekillerinin bugüne kadar ısrarlı isteklerine rağmen yasak. Dolayısıyla, âdeta erkek milletvekilleri tarafından bayan kıyafetlerine getirilmiş bir yasağı konuşuyoruz. Üstelik, özellikle Sayın Şafak Pavey'in Meclise girmesiyle birlikte gerçekten somutluk kazandı mesele, insani bir boyut. Ben, hakikaten, o arkadaşımızın yerine koyuyorum biraz kendimi, bu meselenin bu kadar uzun süre gündemde kalmış olmasından dolayı da hicap duyuyorum yani bu son derece, efendim, insani bir mesele ve bütün partilerin bir an önce bu işi çözüp yani akşamdan sabaha çözüp önüne bakması lazım ama maalesef, biraz önce söylediğim gibi, AKP'nin o yapıyormuş, ediyormuş gibi tavrı yüzünden bugüne kadar bir türlü çözülmedi. Fakat, bu noktada bunun çözülüyor olmasından da Milliyetçi Hareket Partisi olarak gerçekten hem Şafak Hanım adına hem de Meclisimizin mehabeti adına mutluluk duyuyorum.

Söylediğim gibi, bunlar vakit kaybetmeksizin, bir an önce çözülmesi gereken hususlardı. Ancak, iki dönemdir milletvekiliyim, iki dönemdir İç Tüzük Uzlaşma Komisyonu üyesiyim, bu meselelerin iki dönemdir hangi boyutlarda tartışıldığını da bilen bir kardeşinizim. Ben bu hususta kayıtlara geçmesi ve Komisyonun da bilgilendirilmesi açısından bazı bilgiler vermek istiyorum. 23'üncü Dönemde İç Tüzük Uzlaşma Komisyonu bu meseleyi çözmüştü. Bir taslak ortaya çıktı. Biliyorsunuz, bu taslak daha sonra yasalaşamadı. Şimdi, baktığımız zaman 23'üncü Dönemde -sadece o kısmını okuyacağım- "Bayanlar tayyör ya da ceket ve pantolon giyerler." demişti. Bu, arkadaşlar, 4 siyasi parti grubunun da imzaladığı bir taslak. Bu yasalaşamadı. Efendim, 24'üncü Döneme gelindi. 24'üncü Dönemdeki İç Tüzük Uzlaşma Komisyonunda da Milliyetçi Hareket Partisi milletvekili olarak sadece ben varım, diğer üyeler değişti, oradaki çalışmalara da bakıyoruz, oradaki çalışmalarda da Komisyonun ilk gözden geçirmelerinde bir mutabakat vardı yani bütün parti grupları anlaşmış, hatta, aynen 23'üncü Dönemdeki husus buraya da dercedilmişti "Bayanlar tayyör ya da ceket ve pantolon giyerler." Daha sonra, üç dört aylık çalışma sonucunda Adalet ve Kalkınma Partisi bir anda fikrini değiştirdi ve burada kayıtlarda da var, bu kayıtlara baktığımız zaman, AK PARTİ, Adalet ve Kalkınma Partisi dedi ki: "Maddenin mevcut hâli korunsun, hiçbir değişiklik yapılmamasın. Bayan Meclis Başkan Vekillerinin kıyafeti konusunu Başkanlık Divanı karar alarak düzenleyebildiğinden daha sonra ortaya çıkacak ihtiyaçları Başkanlık Divanı alacağı kararlarla düzenleyebilir." İsrarla sorduk yani bu tavrınızdaki değişikliğiniz gerekçesi ne? Yani, hiçbir gerekçe göstermedi.

BAŞKAN – Yani bu İç Tüzük çalışmalarındaki durumu mu söylüyorsunuz? Yani, şu anki çalışmada?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Hayır efendim, şu anda, biliyorsunuz, grup başkan vekilleri çalışıyor.

BAŞKAN – Grup başkan vekilleri çalışıyor, evet. Bu hangisi, söylediginiz?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Onun öncesinde siyasi partilerin 2 milletvekiliyle temsil edildiği bir uzlaşma komisyonu vardı.

BAŞKAN – Ali Topuz'un filan bulunduğunu mu diyorsunuz?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Hayır, o arada da bir komisyon kuruldu. O 23'üncü dönemdi, Adalet ve Kalkınma Partisinden Haluk İpek...

BAŞKAN – Bu kadar çok komisyon kurarsak zaten çıkmaz bir şey.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – ...ve Mustafa Elitaş Bey'in katıldığı komisyon.

Sonra, Cumhuriyet Halk Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi, hiç olmazsa gerekçede bunu halledelim dediler yani "Tayyör"ün tanımını gerekçede "ceket ve pantolon" şeklinde biraz genişleterek de bu işi çözebiliriz dediler. Bu meseleye Adalet ve Kalkınma Partisi gene karşı çıktı.

BAŞKAN – Bırak şimdi Adalet ve Kalkınma Partisini, kendi partine bak ya. Bırak Nevzat, neyine gerek? Söyle söyleyeceğini, parti... Bana sorarsan doğru bir şey değil.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Sayın Başkan, bu konuda ilk toplantıyı biz grup başkan vekilleri olarak yaptık.

BAŞKAN – Anladım da deminden beri, Nevzat, bununla alakalı bir şey varsa söyleyeydin.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Hayır, sizi niye rahatsız ediyor?

BAŞKAN – Hayır, şöyle: Dediklerinin çoğu yanlış da ondan. Ben de cevap veremiyorum konumum itibarıyla, verince de kavga çıkıyor, sorun buradan kaynaklanıyor.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Bir saniye, İç Tüzük Uzlaşma Komisyonunda, 2 komisyonda da ben varım, şu ana kadar söylediklerimin nesi yanlış? Sözümlü kesme adına size söz veriyorum.

BAŞKAN – Şimdi, bak, Nevzat Bey...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Buyurun.

BAŞKAN – ...bana Mustafa Elitaş hiç bu bilgileri bu şekilde vermedi.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Siz ikinci ağızdan konuşuyorsunuz.

BAŞKAN – Önemi yok şimdi, o da Komisyon üyesiydi çünkü.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Efendim, bir saniye, bakın, şu taslak İç Tüzük Uzlaşma Komisyonu marifetiyle bütün milletvekillerinde var. Alsanıza lütfen, İç Tüzük Uzlaşma Komisyonundaki şu metni. Affedersiniz, niye ağız burun kıvırıyorsunuz?

BAŞKAN – Hayır, şimdi alıp ne yapacağım ben onu? Hayır, ne yapacağım ben alacağım da onu? Allah aşkına, yapma Nevzat Bey, ne yapacağım ben o metni alıp da yani?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Burhan Bey, Sayın Başkan, bakın, beni yanlış bilgi vermekle itham ediyorsunuz.

BAŞKAN – E, tabii, yanlış bilgi veriyorsun.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Siz eksik bilgiyle konuşuyorsunuz, siz bunları bilmiyorsunuz.

BAŞKAN – Ya, sen konunun özüne gel, bırak onu, ne yapacaksın sen ya?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Efendim, bakın, özüne geleceğim ama siz müdahale etmeseydiniz bir dakika sonra bu konudan çıkacaktım.

BAŞKAN – Ya, önemi yok, devam et o zaman. Çıkma, devam et o zaman kardeşim. Allah aşkına...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Efendim, bu eksik bilgilerle Komisyon bu şekilde idare edilmez. Şimdi bana bir özür borçlusunuz siz.

BAŞKAN – Ne özrü yapacağım sana Nevzat, esas sen bana borçlusun.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Efendim, bir saniye, "Mustafa Elitaş Bey bana böyle bilgi vermedi." dediniz.

BAŞKAN – E, tamam, vermedi, o da üyedir, o da benim partimin üyesi. Ben ona inanırım, sana niye inanacağım o varken?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Efendim, bakın, bu Adalet ve Kalkınma Partisinin gerekçesi İç Tüzük Uzlaşma Komisyonunda var.

BAŞKAN – Ya, Nevzat, bu ikili şeyi bırakalım.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Bunlar benim yazım değil.

BAŞKAN – Tamam, devam et sen, buyur.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Yani, bunlar benim sözüm değil. Bir şeylerden de incinmenize gerek yok, bunları tespit için yapıyoruz.

BAŞKAN – Hayır yani...

Tamam, devam et.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Bunları tespit için yapıyoruz. Ben, sözümün başında, gelinen noktanın memnuniyet verici olduğunu söyledim ama gecikmişliğin de kamuoyu tarafından bilinmesi lazım, bundan rahatsızlık duymamanız lazım.

BAŞKAN – Hayır, geciken ne? Pantolon meselesi iki sene önce çözüldü zaten, geri çekildi. Biz buradan çıkarmadık mı bunu?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Kim geri çekti, onu da söyleyin.

BAŞKAN – Ben çektim, ben çektim, ben.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Niye geri çektiniz?

BAŞKAN – Devam ediyorsunuz diye çektik.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Hayır efendim.

BAŞKAN – Siz dediniz ki: “Biz devam ediyoruz.”, “Siz” derken şahsını söylemiyorum, parti de söylemiyorum. Bir komisyon...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Hayır efendim.

Bakın, eksik bilgi vermeye devam ediyorsunuz Sayın Başkan. Siz onu çektiğinizde İç Tüzük Uzlaşma Komisyonu kurulmamıştı.

BAŞKAN – Devam ediyordu çalışmalar, hiçbir zaman kesilmedi ki.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Hayır efendim, bilmiyorsunuz, bilmiyorsunuz.

BAŞKAN – Peki, neyse.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Efendim, bilmiyorsunuz, söylüyorum ben size.

BAŞKAN – Bir kaşık suda fırtına koparıyorsun, başka bir şey yok.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Hayır, beni dinleyeceksiniz Sayın Başkan, benim sözümü niye kesiyorsunuz?

BAŞKAN – Hayır, hayır, sizi ben dinliyorum.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Benim bilgilerimin doğru olmasından ancak memnuniyet duymanız lazım. Eksik bilgileri kamuoyuyla paylaşmanıza müsaade mi edelim? Ben o Komisyonun üyesiyim, iki dönemdir üyesiyim. Evet, şunu söylemeye çalışıyorum: Adalet ve Kalkınma Partisi... Ortada bir niyet var, ortada bir irade var ama bugüne kadar çözülmedi bu. Bunun çözülmemesinin sebebi, bu gecikmişliğin sebebi, iktidar partisinin iradesidir, iktidar partisinin davranışlarıdır, bunu söylüyorum ben size.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak, suni gündem yaratılması, milletin gerçek gündemlerinden uzaklaştırılmasından son derece rahatsızız. Yani, bu, dediğim gibi, akşamdan sabaha çözülebilecek insani bir husus. İki senedir, hatta, daha uzun süredir gündemde tutulmuyor.

BAŞKAN – Nevzat Bey, ben bir soru sorayım sana, müsaade eder misin.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Konuşmamı bitireyim ondan sonra.

BAŞKAN – Yok, yok, MHP olarak yani siz de üyesisiniz...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Konuşmamı bitireyim ondan sonra efendim.

BAŞKAN – Hayır, cevap ver beraber, birlikte. MHP olarak siz buraya hangi teklifi sundunuz bu konuda biz gündeme almadık, söyleyin bana. Sundunuz benim Komisyonuma, bu Komisyona iki sene önce veren gene AK PARTİ'li Sibel Hanım. Yapmayın bunları, etmeyin bunları, yanlış bilgi veriyorsun çünkü o manada söylüyorum, yoksa, mesele senin benim dememle değil.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Ne alakası var, ne alakası var efendim?

BAŞKAN – İki sene önce kim vermiş? Sibel Hanım hangi partiden?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Bakın, bir şey söyleyeceğim. Siz Anayasa Komisyonu Başkanısınız. Aslında, bu Anayasa Komisyonunun tarihteki ismi Anayasa ve İç Tüzük Komisyonudur.

BAŞKAN – Doğru.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – İç Tüzük uzlaşılar çıkartılır. Öyle, komisyon kurulmadan, uzlaşma sağlanmadan teklifler verilmesi bir kere...

BAŞKAN – Nerede yazıyor bunlar?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – ...sizin baypas edilmenizdir, teamüldür bu. Sizin üniversitede bunu Anayasa hukukunda anlatmış olmanız lazım.

BAŞKAN – Sen o açıdan bakarsan, diyor ki bizim teamülde: “İç Tüzük’ü Anayasa Komisyonunun kendisi yapar.” Biz yaparız biz, siz değil. Var mı böyle? Çekin o zaman o Komisyondan, de ki: “Esas komisyon burasıdır.” Buranın yapması lazım, biliyor musun?

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Hayır efendim.

BAŞKAN – Aynen öyle.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Bugüne kadar İç Tüzük değişikliklerinin tamamı Uzlaşma Komisyonuyla yapılmış.

BAŞKAN – Hayır efendim, bakın, uzmana sorun, uzman burada.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Tamamen öyle yapılmış.

BAŞKAN – Hiç öyle bir şey yok.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Eksik biliyorsunuz Hocam.

BAŞKAN – Hepsi yanlış onların.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Bakın, bir profesöre “Eksik biliyorsunuz.” demekten hicap duyuyorum ama eksik biliyorsunuz.

BAŞKAN – Söyle, söyle, ben alınmam, ben alıştım, için rahat olsun.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Evet, alışmış olduğunuzu görüyorum.

BAŞKAN – Tabii, tabii, rahat ol sen, ben alınmam.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Evet, bu gecikmişliğe, dediğim gibi, dikkat çekmek istedim. Bundan sonra uzlaşılacak, uzlaşmayla atılacak birçok adım var. En azından, bundan sonra, inşallah, bu tür insani meselelerin siyasi istismar konusu yapılmadan çözülmesi dileğimi iletmek istiyorum. Çünkü, ortada bir niyet var, niyet iyiye akıbet iyi olacak. Ben de tabii, özellikle Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Hanımefendinin belirtmiş olduğu hususu kayıtlara geçmesi açısından, Milliyetçi Hareket Partisi olarak bir kez daha zikretmek istiyorum, kastedilen kumaş pantolon olmalı. Bunun, dediğim gibi, milletin Medisinin mehabetine de saygınlığına da uygun olacağını düşünüyorum.

Bir de bir yaman çelişkiyi gözler önüne getirerek konuşmama son vermek istiyorum. Bayanların kıyafetiyle ilgili bir toplantı yapıyoruz, kadın milletvekillerimizden çok erkek milletvekilleri konuşuyor. Bu da herhâlde Türk demokrasisinin, parantez içerisinde, başarısı.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Sayın Hocam, bir küçük açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Teşekkür ederim.

Şimdi, Hocam, şeyden sonra, İç Tüzük Komisyonunda -partilerin ikiye üyeleriyle birlikte katıldığı- 22 madde üzerinde uzlaşma sağlanamadı, uzlaşılabilen 22 madde var. Bu maddelerde uzlaşılması konusunda her grup başkan vekilinin, birer grup başkan vekilinin katılımıyla bir komisyon daha oluştu. Bu komisyondayım. Bununla ilgili görüşmelerimizi sürdürüyoruz. Geçen hafta perşembe günü sabah bu komisyon tekrar toplandı ve bu 56’ncı maddeyi görüştü. Sayın Elitaş vardı sizden, İdris Baluken vardı BDP’den, Engin Bey vardı -demin buradaydı ama gitti galiba- dördümüz... Şimdi, sabah maddeyi görüştük. Madde üzerinde bir mutabakat sağlamak açısından değil, bir ön değerlendirmeydi. Evet, buradaki gibi “Kadınlar tayyör giyerler.” şeklinde ifade var, herhangi bir şekilde pantolon söz konusu edilmemişti, uzlaşılabilen madde eskisi gibi kalsın deniyordu. Bu konuda Cumhuriyet Halk Partisi, BDP ve ben, pantolon giyilmesi konusunu da hatta, dile getirdik. Tayyör meselesinde de... “Tayyör” biliyorsunuz, Fransızca. “Tayyör”ün anlamı şu: Aynı kumaştan olmak üzere, ceket ve etek demektir yani döpiyes değildir. “Döpiyes” dediğiniz zaman iki parçalı anlamına gelir. Şimdi, dolayısıyla “tayyör” kelimesini kaldırarak “ceket, etek”, “ceket, pantolon” şeklinde düzeltelim diye bir konuşma da oldu fakat Sayın Elitaş karşı çıktı. O gün öğleden sonraki konuşmalarda, Şafak Hanım’ın konuşması ve diğer gruptan konuşmalar üzerine Sayın Arınç çıktı, pantolon meselesinin çözülmesi gerektiğini ifade etti biliyorsunuz ve ondan sonra Adalet ve Kalkınma Partisinden bir teklif söz konusu edildiğinde “Biz zaten tüzükte değişikliği söz konusu etmiştik, böyle bir değişiklik olsun.” diye... Nitekim, onayladık, imzaladık. Karşı çıktığım mesele, daha önce söyledim “Tayyör” kelimesi yerine, açalım bunu, “kumaş ceket, etek” yapalım dedik. Niye Fransızca? Bizde yaygın olarak kullanılmayan kelime olsun diye. Ama, orada da “Rahat etme” kelimesinin çıkarılmasını istedik çünkü o zaman sadece hanımlar mı rahat edecek, erkeklerin de rahat etmesi lazım gibi bir anlam çıkar diye onun kaldırılmasını istedik, arkadaşlarımız

da kaldırdılar. Dolayısıyla, durum bundan ibarettir ama şunu söyleyeyim: Bunun artık geçmişine, şuna, buna fazla girmeye gerek olmadığını düşünüyorum. Şu an ortaya konan teklifi bir an önce sonuçlandırmamız gerektiğini düşünüyorum ve bu konuda olumlu olduğumuzu yine tekrar ediyorum.

BAŞKAN – Ben de Hocam, şunu anlatmak istedim: Diyorum ki bir partinin tüzel kişiliğini söylerken şimdi, 2011’de bir teklif var, çıkmış bu Komisyondan, bunu AK PARTİ’li 2 tane vekil vermiş. Yani, bir parti bu kadar bunda samimi değildir, ikilidir mikilidir, üçlüdür, bunlar doğru şeyler değil. Yani, bir partinin tüzel kişiliğine söylerken zannediyorum bundan bir şey çıkartmayı ben çok doğru bulmam. Eleştirmek ayrı bir mesele, onu komisyonda söyle, bulunduğun komisyonda söyle, belki o daha değişecek, belki AK PARTİ diyecek...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Konuşmanın sınırı mı var burada?

BAŞKAN – Belki AK PARTİ orada diyecek ki “Ben de katılıyorum.” Ne yapacaksın? Ben de diyorum, iki sene önce gelen metni ne yapacaksınız? Şimdi, burada yani o yüzden geçmişe gitmenin bu kadar bir anlamı yok yani.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Metni geri çeken kim?

BAŞKAN – Ben çektim.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Bunun hesabını verin burada.

BAŞKAN – E, tamam işte, ben onu söylüyorum zaten, çektim ben de onu, söylüyorum.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Onunla övünüyorsun, bu metni çeken sizsiniz, onun hesabını verin.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Hocam, affedersiniz, şimdi, şunu söyleyeyim: Yani, burada olaylar olmuş, bu tutanaklara da girmiş durumda.

BAŞKAN – İşte, aynı şeyi söylüyorum Hocam. Onu Nevzat Bey’e söyle.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Tarih yazarsak onu ona göre yazacağız. AKP çekti diyeceğiz veya daha sonra karşı çıktı diyeceğiz, sonradan, konuşmalardan sonra kendisi tekrar getirdi, o gün karşı çıkarken öğleden sonra da yaptı diyeceğiz.

BAŞKAN – Bunlardan bir şey gelmez Hocam, pantolondan bir şey çıkmaz. Siyasette bu bir şey getirmez.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Ama, mesele şudur: Benim gördüğüm, ben daha sizin kadar siyasetçi değilim ama şunu söyleyeyim, olması gereken şey, Türkiye Büyük Millet Meclisi gibi bir Meclisi temsil ediyoruz, onun üyeleri, millet adına burada duruyoruz, öyleyse milletin arzu ettiği genel birtakım arzularının da kendi isteklerimiz ötesinde kabul edilmesi gerektiğini düşünüyorum. Demokrasinin temelinde de bu yatar zaten.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ ol.

Semiha Hanım, buyur.

SEMİHA ÖYÜŞ (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, ben de Komisyonumuza yeni katılan arkadaşlara başarılar dileyerek sözüme başlamak istiyorum.

Bugün, evet, benden önceki konuşmacıların da ifade ettiği gibi, kadınlara ait bir konuyu erkekler tartışıyor. Öncelikle bundan duyduğum üzüntüyü ifade etmek istiyorum. Hakkımız olan bir şeyi sanki lütfen veriliyormuşçasına ifade etmeleri de reddediyorum. Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisine, milletin temsil edildiği bu makama seçilmek erdemine ulaşmış kadınların nasıl davranacağı konusunda başkalarından akıl almaya ihtiyaçları yoktur diye düşünüyorum. Ayrıca, siyasi partilerin söylemek istediklerini bu konu üzerinden iletmeye çalışmalarını da yersiz buluyorum. Bu tartışmaların artık, kifayeti müzakere ile sonlandırılması gerektiğini düşünüyorum. Bu bakımdan, teklifin kabulünü diliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, birkaç arkadaşımızı daha dinleyelim, sonra zaten maddelere geçeceğiz.

Öznur Hanım, buyur.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Evet, Sayın Başkanım, Anayasa Komisyon üyesi olmamanın dezavantajı, Komisyon üyelerini dinledik, ben Sayın Başkanımı ve değerli milletvekili arkadaşımı saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Öznur Hanım, şeyden kaynaklanıyor, bundan öte, tabii, iktidar muhalefet, sürekli o dengeyi burada gözetmem gerekiyor, bir oradan, bir oradan verdiğim için oluyor bu esasen. Şeyin sebebi o yani yoksa...

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Estağfurullah.

Çok teşekkür ediyorum.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun Başkan Vekili olarak bugün buradayım. Sayın Başkanımız yurt dışında ve birkaç cümle söylemek istiyorum ki: Bir, Anayasa'nın 10'uncu maddesi, kanun önünde eşitlik ilkesini siz benden çok daha iyi biliyorsunuz ama biz kadının erkeklerle fırsatlarının eşitlenmesi konusunda çok müzakereler ve mücadeleler verdiğimiz için bir kez daha sözlerime Anayasa'nın 10'uncu maddesini hatırlatarak başlamak istiyorum ve şunu söylüyorum: Artık, kadın üzerinden, giyimi, kuşamı üzerinden siyaset yapmayı herkes bir tarafa bırakmalı lütfen. Düne kadar hiçbir anayasada, yasa, iç tüzükte yasal bir engel yokken, cumhuriyetin kurulduğu tarihten itibaren Mecliste -1934 yılında kadın seçilmiş olmasına rağmen- başörtülü hiçbir kadının temsil edilmemesi Türkiye'nin bir ayıbıdır ve demokratik cumhuriyetin bir ayıbıdır. Gelişmiş ülkelerde kıyafetlerle alakalı hiçbir şekliyle bu tarz engellemelerin olmadığını herkesin çok net biliyor olması lazım. Dolayısıyla, yasal hiçbir engel yokken sadece teamüller üzerinden yapılan ve yasaklamalara, had bildirmelere kadar uzanan bu Türkiye'nin demokrasi ayıplarının kapatılıyor olması Türkiye için çok önemli bir kazanımdır ve bu kadın hakkı değildir, bu insan hakkıdır ve insan haklarının ihlal edilmemesi için de Anayasa Komisyonu her daim üzerine düşeni yaptı, inanıyorum ki bundan sonra da yapmaya devam edecektir.

İnsan hakları üzerinden baktığımız zaman da başörtüsü yasağı insan haklarının en büyük ihlal edildiği alandır diye düşünüyorum.

Bugünkü gündemimiz pantolonla ilgili olarak da çok net, aslında ilk seçildiğimiz andan itibaren tayyörü ikili takım olarak alabiliriz çünkü bu da yoruma açık bir kavramdır. Başka bir dilden gelmiştir. Tayyör "ikili takım" denebilir, "ceket, etek; ceket, pantolon" denilebilir ve çok net söylüyorum, ben Meclise, Genel Kurula, hukuku çiğneyerek değil, sadece yoruma açık bir kelime olduğu için pantolonla girdim ve hiçbir engelle de karşılaşmadım, ki Meclis Başkanımız da bu konuda herhangi bir engelin olmadığını söylemişti.

Çok net şunu söylemek gerekir ki Şafak Pavey Değerli Milletvekilimizin geçirdiği kaza için çok ciddi acılar yaşadığını biliyorum. Annesi de kendisi de arkadaşımız fakat Mecliste yapmış olduğu ve kadını vitrin olarak söylediği cümleyi çok üzüntüyle dinledim. Hiçbirimizin vitrin olmadığını herkes çok net bilmeli, hiçbir insanın vitrin olmadığını bilmeli ve bu ayıbın da bir an önce Şafak Pavey tarafından düzeltilmesi gerektiğini düşünüyorum ve...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Genel Kurul da söyleyin siz onu, burada değil.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Yani, şimdi Şafak Hanım yok burada, onun arkasından konuşuyorsunuz, hiç yakışmıyor.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Sayın Başkan, müdahale etsenize.

BAŞKAN – Sana mı soracağım müdahale edip etmemeyi Nevzat Bey? Bırak, onu da bana bırak azıcık canım. O kadar takdirimiz olsun, zaten söylüyor Ali Bey.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Bana biraz önce dediniz ki: "Onun yeri Genel Kurul, burası değil."

BAŞKAN – Arkadaşlar söylediler. Bak, burada bir senle ben konuştum.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Adalete davet ediyorum sizi.

BAŞKAN – Et, tamam. Doğru, güzel, davet ettiği yer çok güzel.

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Sizi adalete davet ediyorum.

BAŞKAN – Bir saniye, bak, deminden beri ikimiz karşılıklı konuştuk ama Öznur Hanım'ın cevabını Ali Bey verdi zaten "Burada kimse yok, kendisi yok" diye, bir de sen söyledin, yetti artık, bir de benim söylemem fazla olur. Öbüründe karşılıklı olarak...

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Başkanım, ben kötü bir şey söylemedim.

BAŞKAN – Kötü bir şey söylemedin de burada yok dediler, konu kötülük değil.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Kullanılan bir cümle var ve bu cümleye istinaden de ben düşüncemi söyledim. Bugün burada hiçbir kadın milletvekilinin, hiçbir insanın vitrin olarak kullanılmayacağını altını çizerek cümleyi söylüyorum, bu cümle kötü bir cümle ve Şafak Hanım'a yakışmadığını düşünüyorum, onun özgürlükçü tavrını bildiğim için.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Hâlâ devam ediyorsunuz, hâlâ Şafak Hanım'a...

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Şafak Hanım'la alakalı müdafaa etmek gerekirse ben çok rahatlıkla ederim Ali Bey.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Bu Komisyonun üyesi değilsiniz ve olmayan bir kişi hakkında konuşuyorsunuz, hiç şık değil.

BAŞKAN – Neyse Ali Bey, tamam, konuyu kapatalım.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Arkadaşlar, Ali Bey, tekraren söylüyorum, Şafak Hanım'ın hakkını müdafaa etmek gerekiyorsa bugün özellikle...

S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Ali Bey, sen konuşma, Başkan müdahale edecek.

BAŞKAN – Nevzat, şeytana uyma.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – ...pantolonla ilgili süreçte bence inşallah, bir kez daha, kadının kıyafetleri üzerinden konuşulan son gündem olur ve gelişmiş ülkelere dönüp baktığımızda bu tarz kısıtlamaların olmadığını biliyoruz ve Meclis araştırma komisyonumuz dünya ülkelerinde yaklaşık 20'ye yakın ülkeyi incelemiş ve Meclisteki kılık kıyafetlerle ilgili hiçbir engelin olmadığını da çok net biliyoruz. Genel Sekreterimiz burada, gerekirse dünya parlamentolarındaki son durumu da söyleyebilir.

Ben, Anayasa Komisyonuna bu görevinden dolayı tekraren çok teşekkür ediyorum ve yeni bir alanı açtığımız için de bütün Meclisi ve emeği geçen arkadaşlarımızı kutluyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de çok teşekkür ediyorum.

Kısa kısa şey yapalım da Ali Bey.

Buyurun.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de öncelikle, yeni gelen arkadaşlara hayırlı olsun diliyorum.

Bir de bir sitem göndereyim buradan Sayın Meclis Başkanımıza: Biz bu Komisyon olarak yaklaşık bir yıldır toplanmıyoruz. Bizi ilgilendiren -arkadaşlar, bu aslında hepimizi ilgilendiriyor, tüm Komisyonu ilgilendiriyor- bu Komisyonu, Anayasa Komisyonunu ilgilendiren birçok kanun ne yazık ki başka komisyonlara havale ediliyor. Yani, Anayasa Komisyonu özellikle mi işlevsiz bir hâle getiriliyor? Dolayısıyla, bunu Meclis Başkanımız buradan duysun. Bizim Komisyonumuzun alanına giren kanunlar mutlaka görüşülmelidir diyorum.

ATILLA KART (Konya) – Sayın Başkanımız da bunu burada duysun.

BAŞKAN – Ali Bey, Sayın Başkan -Atilla Bey de söylüyor- ben bu meseleyi -Nevzat Bey, sen de dinlersen sevinirim- Bülent Bey'in başkanlığı döneminde, o zaman da olmuştu, hatırlaması lazım Atilla Bey'in, bizzat Genel Kurulda çıktım konuştum, bizzat, bırakın televizyonları. Dedim ki: Parasal yönü olanları gönderiyorsunuz bütçeye, kanun tarafı varsa, hukuk tarafı varsa onu da gönderiyorsunuz Adalete, öteki komisyonu kapatın. Bunu konuşan benim, zabıtlarda bu var. Dolayısıyla, ben görüşümü rahat söyleyim, siz devam edin yani.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Evet, evet. İşte, dolayısıyla buradan da ben o sitemimi ileteyim.

BAŞKAN – Ben herkese doğru olduğuna inandığımı söylüyorum.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Şu anda konuştuğumuz konu yani işte kadın milletvekillerinin pantolonu falan yani bu ayıptır aslında, geldiğimiz noktada bunu konuşmak bile bir züldür. Dolayısıyla, aslolan parlamenter sistemdir, parlamenter sistemin kurumlarının güçlendirilmesidir. Bu teklife elbette biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak “evet” diyeceğiz ama ben korkarım ki yarın efendim ceketin içine giydiğin gömleğin dekoltesi, eteğin boyuyla uğraşılabilir. Bu endişemi de buradan söylüyorum, sorumluluk adına söylüyorum yani bugün öğrenci evlerine müdahale etmeyi düşünen bir anlayış yarın milletvekillerine kapıda yok eteğinin boyu, yok mini etek giydin, yok dekolte gömlek giydin de diyebilir endişem. Çok güzel, burada konuşan arkadaşlar, özgürlük falan. Elbette karışmayalım yani milletvekili seçilen bir insan nasıl giyineceğini bilir herhâlde yani. E bırakalım, hayır, gelin hakikaten, samimice gerek yok yani.

Efendim, işte milletvekilinin, parlamentonun vakarına yaraşır şekilde kıyafet. Kime göre vakar işte orada problem çıkacak yani Başbakan'a göre milletvekili vakarı ayrıdır, bizim geleneklerimize göre, aile yapımıza göre uygun değil diyecek, e bana göre normal olacak. İşte Sayın Türmen diyor ki: “Ne olacak yani deri pantolon giyilse?” Gördünüz mü? Subjektif değerler çıkacak ortaya. Dolayısıyla, hakikaten, samimice yani bırakalım artık kıyafet üzerinden siyaset yapmayı ki en çok iktidar partisi yapmıştır Sayın Vekilim bu konuyu, onu da söyleyeyim.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Yasaklar olduğu için Ali Bey.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Kadının kıyafeti üzerinden siyaset yapmak, inançlar üzerinden siyaset yapmak yakışık almıyor, demokratik, laik bir ülkede yakışık alan davranışlar değildir. Biz bunu zaten başından beri diyoruz: İnançlar üzerinden, kimlikler üzerinden, kıyafetler üzerinden siyaset yapmayı bırakalım artık. Kadın siyaset malzemesi değildir. Yani, böyle bakıyoruz olaya.

Dolayısıyla, endişemi belirtiyorum ve bu İç Tüzük değişikliğinin hayırlı olmasını diliyorum. Asıl mesele, hakikaten Parlatentonun, parlatenter sistemin güçlenmesi için çalışmasını ve milletvekillerinin Parlatentonun saygınlığına sahip çıkmasını diliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İsmail Bey...

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Arkadaşlara hayırlı günler diliyorum.

Öncelikle, ben olayı, kadın milletvekilleri- erkek milletvekilleri ayrımını doğru bulmuyorum, kılık kıyafet düzenlemesinin yerinde olmadığını düşünüyorum. Çünkü milletvekili seçilen her kim olursa -ister bayan olsun ister erkek olsun- Mediste nasıl giyinilebileceğine ya da neyin yakışıp yakışmadığına kendileri karar vermek zorundadır. Ben şahsen bugünkü yapılan bu düzenlemenin de çok verimli olduğu kanaatinde değilim. Sadece, Sayın Şafak Pavey'in özel durumundan dolayı aleracele yapılan bir düzenleme olduğu kanaatindeyim. Çok kazuistik bir sistemle ele alınıyor, bazı arkadaşlar kumaş olsun diyor, bazıları işte kumaşın dokusundan bahsediyor, bunlar hoş şeyler değiller.

Ben, Türk toplumunda özellikle bugüne kadar 1960 ihtilalinden, 1971 muhtırasından, 1980 ihtilalinden sonra sürekli toplumun belli kesimlerinin nasıl giyinmesi gerektiği, nasıl davranması gerektiği şeklinde yönetmeliklerle, kanunlarla toplumu biçimlendirmek isteyen vesayetçi sistemin Medisi de vesayet altına almak, düzenlemek, nasıl giyindiğine karar vermek istemesinden dolayı böyle bir düzenleme olduğu kanaatindeyim. Çünkü okullarda forma mecburiyeti de bunun bir yansımasıdır, öğrencinin saçının nasıl olması, ne kadar olması, buna yönetimin karar vermesi beraberinde Mediste de bir milletvekilinin ne giymesi işte tayyördü, çiftti, tekti, etekti, yelekti efendim üstüne yelek giyilir mi... Bunlar çok kazuistik yaklaşımlardır. Bu maddenin toptan kaldırılmasından yana taraftarım ve hiçbir düzenlemenin olmamasının Medisimizin mehabetine daha uygun olacağı kanaatindeyim.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Uğur bey...

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de Komisyonda yeni görev alan, yeni gelen arkadaşlarıma “hoş geldiniz” diyorum, onlara başarılı çalışmalar diliyorum konuşmalarının başında.

Şimdi, demin İç Tüzük'e ilişkin bir tereddüdüm oldu Sayın Başkan. Bunu hem sordum, şeye de sordum... Şimdi, 30'uncu madde diyor ki: "Komisyon toplantılarına Başbakan veya bir bakan katılabilir. Başbakan veya bakan gerekli görürse kendi yerine yüksek dereceli bir kamu görevlisine yazılı temsil yetkisi verebilir." Şimdi, Sayın Genel Sekretere böyle bir yazılı temsil yetkisi var mı diye birkaç harici görüşme yaptım, ayrıca da telefonla daha önceki Medis genel sekreterleriyle görüştüm, iki tanesiyle biraz önce. Şimdi, Medis Başkanı yasama yılının başında hangi konularda Medis Genel Sekreterinin kendini temsil edeceğini münhasır yetkiyle, özel yazılı yetkiyle belirliyor. Onlardan aldığım bilgi ki akademisyen olan da var içinde "Özel yazılı yetki olmadan bir atanmışın seçilmişlerle aynı masada oturması hukuken ve fiilen mümkün değildir." Yani, bunu Sayın Genel Sekreterin şahsıyla ilişkin demediğimi tahmin ediyordur. Öncelikle, bunu bir tutanıklara geçmesi açısından önemsiyorum. Sayın Genel Sekreterin Medis Genel Sekreterliğinin yazılı yetkilendirme belgesinin buraya gelmesini talep ediyorum milletvekili olarak. Neden? Çünkü çok net "Münhasır yetki olması gerekir." dediler. Hangi yetkilerde görevlendirilmiştir? "O yetki olmadan atanmışın seçilmişle aynı masada bunu değerlendirmesi mümkün değildir." dedi, önce bunu ifade edeyim.

BAŞKAN – Uğur Bey, buna ben kısa bir şey söyleyeyim: Şimdi, biz yazıyı Medis Başkanına gönderdik ama İrfan Bey'i gönderdiler ve şöyle, uygulamada daha önce de bizim çalışmalarımızda -eski dönemlere de baktım- Genel Sekreterin burada oturduğu hep olmuş İç Tüzük değişikliklerinde.

İkincisi, diyelim İrfan Bey gelmedi, bu çalışmamıza engel değil.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Tabii değil.

BAŞKAN – Yani bu bize ait bir şeydir, erteleyebiliriz, ertelemeyebiliriz, tamamen burada konuşup biz karar veririz hatta Başkan olarak ben "Devam ediyorum." dediğim zaman da zabıtlara geçmiş olur, o olur yani sonuç olarak söylediklerin doğru da olabilir ben ona çok bir şey de demiyorum neticede ama çalışmaya engel bir tablo değil o.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Başkanım, ben sadece bir hukuki eksikliği zapta geçtim yani böyle bir durum var mıdır diye. Çok basit bir olaydır, yazılı bir görevlendirme varsa demenin anlamı yoktur.

Onun dışında, Sayın Pavey’ e ilişkin, sayın milletvekilimizin burada olmadan görüş ifade etmesini ben de doğru bulmuyorum ama Pavey’ in bazı ilginç şeyleri de var. Mesela, biz geçen yıl Azerbaycan Parlamentosuna gittik. KEİPA’ nın da üyesiyim ben. Pavey konuşmasında dedi ki: "Bir su içmenin bile yasak olduğu Mediste yasama görevi yapıyoruz." Bakü’ deki Parlamentoda -evet, orada gözlemledim, bunu dün de bir yerde paylaştım- milletvekillerinin yanında su pet şişeleri var yani oradaki Azerbaycan Parlamentosu bile bunu aşmış yani yasaklar anlamında diye. Yine, sayın milletvekilim ilginç bir şey söyledi: "Bu olay -yani artık o olay kapatılmış, biz Türkiye’ nin gerçeklerini biliyoruz Sayın Kart zaten görüşlerimizi ifade etti ama- en büyük insan hakları ihlalidir." dedi ama garip olan şudur: Şimdi -daha önce Muharrem İnce konuşmasında da söyledi- 2008’ de bunu dile getiren Konya Milletvekilini aynı AKP insan hakları ihlali olarak görmedi, disipline sevk etti, ilginç olan da budur yani bunu da zapta geçirmek istiyorum. O dönemde AKP Konya Milletvekili Sayın Hüsnü Tuna: "Kamuda türban serbest olmalıdır." demesine rağmen hemen işlem yaptı AKP acele acele, bunu bir insan hakları ihlali olarak görmedi ve disipline sevk etti, ceza verdiler.

Şimdi, bana göre Türkiye Büyük Millet Medisi olarak eğer bir insan hakları terminolojisi ve sınırlaması yapacaksak, bir sınıflandırma yapacaksak önce şu tutuklu milletvekili garabetini ortadan kaldırmalıyız Sayın Başkan. Sadece onu zapta geçiyorum. Eğer bir insan hakları sınıflandırması varsa bugün ha bire kamuoyunu meşgul eden bir sorunu en başa koymalıyız gerek diye düşünüyorum.

Bu yasanın hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Hüsnü Tuna’ ya ceza verilmişse demek ki Türkiye demokrasi de nerelerden buraya gelmiş yani...

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Kapatma davası vardı Sayın Başkan.

BAŞKAN – Kapatma davası vardı.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Ama kim vermiş Başkanım?

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – O zaman 1930’ lardan niye bahsediyorsunuz? Allah’ tan korkun.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – 5 yıl önce kim vermiş? Değerli Başkanım, 2008 yılında...

BAŞKAN – Hüsnü Tuna parti kapatma davası... Hüsnü demeç veriyor kapatın dercesine, ne yapsın parti de tabii ki...

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Yani 2008 yılında kim vermiş cezayı, o önemli.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – O günkü koşullar değil mi?

BAŞKAN – Neyse, bunlar geçmişte kaldı.

Canan Hanım...

CANAN CANDEMİR ÇELİK (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekillerim, öncelikle bugünkü yaptığımız düzenlemenin Medisimize hayırlı olmasını diliyorum. 2007’ den beri milletvekilliği yapıyorum ve 2007’ de Başkanlık Divanında kâtip üyeydim. O süreçte kadın başkan vekillerimizle alakalı yapılan çalışmayı da bire bir biliyorum. Gerçekten, bazen iç tüzükler, kanunlar, anayasalar günün şartlarının dışında, sosyal olguların dışında kalabiliyor. Bunlarla ilgili yapılması gereken çalışmaları bugün, burada gerçekleştiriyoruz. Ancak ne zaman kadınlarımız lehine pozitif çalışmalar, pozitif gelişmeler olsa maalesef konu gündemin dışına çıkarılıyor, dallandırılıp budaklandırılıyor ve asıl amacından saptırılıyor. Onun için ben gündem içerisinde konuşulması gerektiğini düşünüyorum. Yapılan değerlendirmeler için teşekkür ediyorum ama konunun dağıtılmaması gerektiğini de düşünüyorum.

Ayrıca, değerli milletvekillerimizin başörtüsüyle alakalı değerlendirmeleri ve açıklamaları oldu. Ben hepsinin görüşüne saygı duyuyorum ve teşekkür ediyorum. Başörtüsünün bir inanç özgürlüğü çerçevesinde, bir insan hakları çerçevesinde, hukukun evrensel ilkelerinin, değerlerinin çerçevesinde normalleşmenin getirdiği bir süreç olarak, demokrasinin standartlarının yükselmesinin getirdiği bir değer olarak, insani bir durum olarak değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum ve bu şekilde de değerlendirme yapan bütün arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, demin Uğur Bey’ in söylediği konuyla alakalı ben İç Tüzük’ ün o maddesine bir daha baktım. Burada "Hükûmeti temsilen" deniyor, Başkanlıkla alakalı herhangi bir ifade yok ve bana gelen bilgide idari işlerde Türkiye Büyük Millet Medisi

Başkanının imza devri yetkisini kullandığı ama bu tip şeylerde daha çok yasama müdürlüğünün, Kanunlar Müdürlüğünün müdahil olduğu şeklinde. Bunu da zabıtlara ben geçirmiş olayım madem herkes bir şey geçiriyor.

Mustafa Bey, buyurun.

MUSTAFA HAMARAT (Ordu) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle, Komisyonun yeni üyesiyim, bize arkadaşlar “hoş geldiniz” dediler, o da karşılıksız kalsın “hoş bulduk” diyorum, çok teşekkür ediyorum nezaketleri için.

Konuyu ben çok kısaca görüşümün kayıtlara girmesi açısından ifade edeceğim çünkü zaten grup başkan vekillerinin imzasıyla gelen bir konuda çok fazla bir şey söylemeye aslında gerek yok ama kayıtlara girsin.

Doğrusu 56'ncı maddenin (2)'nci fıkrasının son cümlesinin tamamen yürürlükten kaldırılmasıdır. Biz de hem kanunu düzenlerken hem de yorumlarken özgürlükçü yaklaşmanın sorununu aslında yaşıyoruz. Cümle düzgün okunduğu zaman “Kadınlar tayyör ya da ceket-pantolon veya ceket giyer.” demek başka bir şey giymez anlamına gelmiyor, aslında hatırlatmış yani şunu da, bunu da giyebilirsiniz gibi bir şey. Aslında doğru yorumlandığı zaman hiçbir yasak getirmeyen bir cümle ama bir yasak getirme ön yargısıyla okunduğu zaman tabii ki yasak çıkıyor. Biz tamamen özgürlükçü bir yaklaşımla hükümleri okusak bu sorunların hiçbirisi aslında yaşanmayacak diye düşünüyorum.

Özgürlüklerin bir özelliği var, tarif edildikçe daralıyor. Onun için aslında özgürlük alanını tarif etmeden sadece ne yasaksa onun düzenlenmesi lazım. Burada da aslında bizim doğru düzenleme Mediste neyin giyilmesi yasaksa, öyle bir hassasiyet varsa toplumda onu yansıtmak bakımından öyle bir yasak belki getirilebilir. Yani yasakçı zihniyetin bile doğrusu değil bu yani yasakçı zihniyetin bile yanlışı. Ben o bakımdan bunların kayda girmesi açısından asıl samimi görüşümün bu cümlelerin tamamen kaldırılması ve artık insanımıza güvenmenin öncülüğünü Meclisin yapması gerektiğini düşünüyorum. Hatta insanımıza güvenmenin öncülüğünün, bu alanın kadınlarımıza bırakılması da çok isabetli, çok nazik bir tutum olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

İdris Bey, buyurun.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de aramıza yeni katılan arkadaşlarımıza “hoş geldiniz” diyorum.

Öncelikle şunu ifade etmek istiyorum: Tüm siyasi partilerimizin ülkemizin gerçeklerine göre hareket etmek zorunda kaldıklarına ilişkin kanaatlerini burada, bu komisyonda beyan etmiş olmalarını çok önemli buluyorum ve memnuniyet verici olarak da değerlendiriyorum.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Zorunda kalmak değil, zorla değil, zorla kimse bir şey yapamaz.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Bunda sıkıntı olacak bir şey yok. Milletin taleplerini, ülkemizin geldiği gerçekleri “zorunluluk” olarak kabul eden arkadaşlarımızın açıklaması oldu, ben o noktada söylüyorum.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – “Ülkemizin geldiği noktada zorunda kaldı.” diyorsunuz, kimse burada zorunluluk olarak kabul etmiyor.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Şimdi, milletin değerleri ve taleplerinin iktidarıyla muhalafetiyle Meclis gündemine getirilmesi ve bu düzenlemenin yapılmasını da son derece önemseydiğimi ifade etmek istiyorum.

Ben de bir kısım arkadaşlarımız gibi kılık kıyafetle alakalı Meclis İçtüzüğüümüzün 56'ncı maddesindeki düzenlemenin şu ana kadar ki olan kısmına kadar “Genel Kurulun saygınlığına gölge düşürmeyecek bir kıyafet giyer.” ibaresinin yeterli bir düzenleme olduğunu düşünüyordum. Ancak buradaki bir kısım gerekçeler ve düşüncelerin, işte, bir kanun oluşurken, bir değişiklik yapılırken öncelikle gerekçeye bakınız deniliyor ve burada mutlak suretle şu an itibarıyla bir düzenlemenin de yapılması gerektiğini ve ne şekilde bir kılık kıyafetin en azından bir tasvirinin yapılmış olmasının da burada gerekli olduğunu gördüğümü ifade etmek istiyorum.

Ancak, burada arkadaşlarımızın bir kısım beyanları oldu, buna da kısaca bir cevap vermek durumundayız. Zira, Değerli Ali Özgündüz Beyefendi, inançlar, kimlikler ve kıyafetler üzerinden siyaset yapanın AK PARTİ olduğunu ifade ederek sözlerini tamamladı. İşte, maalesef değerli milletvekili arkadaşımızın partimizin programını dahi okumadığı ve Afyon'dan yola çıkarken üç temel esas üzerinde asla ve asla kimlik siyaseti yapmayacağımızı, inançlar üzerinden siyaset yapmayacağımızı ifade ettiğimizi ve bunu da bütün kamuoyuna deklare ettiğimizi maalesef unutuyor.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) –Âyinesi iştir kişinin, söze bakılmaz.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Dolayısıyla, bizim böyle bir düşüncemiz yok ve yine burada bir kısım sözler üzerine şunu ifade etmek istiyorum: Aynı deriden iki sefer çarık çıkmaz. Her seferinde dönüp dönüp özgürlükler üzerinde AK PARTİ'nin yapmış olduğu düzenlemelerin sanal olduğu, samimi olmadığı noktasındaki ifadeleri de kesinlikle reddettiğimizi ifade ediyoruz çünkü siyasete başladığımız günden bu yana, AK PARTİ'nin kurulduğu günden bu yana ülkemizi daha demokratik koşullarda yönetmenin, özgürlüklerin sınırsızca uygulanabildiği ve insanımızın mutlu ve refah içerisinde yaşayabildiği bir oluşumu gerçekleştirmek için var gücüyle çalışan bir siyasi parti mensuplarına bu tür bir töhmetin yakışmadığını ifade ediyorum.

Bu düzenlemenin öncelikle kadınının bir insani hakkı olduğunu bir sefer daha ifade etmek suretiyle, bu anlamlı günde, özellikle kadınların yıllardır beklediği bir düzenlemenin geçtiği bir anda Meclis Anayasa Komisyonunda iktidarıyla muhalefetiyle kadın milletvekili sayımızın burada daha fazla olmasını ve muhalefetteki kadınlarımızın da bu konuyla alakalı görüş ve düşüncelerini burada, Komisyonunda tutanaklara geçirmesini elbette ki arzu ederdik ama geleniyle gelmeyeniyile bu düzenlemenin herkese hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Sayın Başkanım, bir dakika söz vererseniz.

BAŞKAN – Buyurun Ali Bey.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi, satışma nedeniyle söz aldım.

Evet, yani tabii söylem başka bir şey, eylem başka bir şey. Millet görüyor yani yıllardan beri türbanı siyaset malzemesi yapan sizin iktidarınız. Siz hakikaten bu kadar özgürlüğü, kadınları falan düşünüyorsanız bakın 2002'de 2.629 kişi üzerinde dava açılmışken, 2010'da 8.400 kişi hakkında fuhuştan dava açılmış. Gelin bu sorunları çözün. Yüzde 220 fuhuş sekiz senede sizin iktidarınız döneminde artmış. Çocukların cinsel istismarı; 2002'de 16.043 sanık hakkında dava açılmışken...

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Bu rakamlar nereden?

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Bu, soru önergesi üzerine Adalet Bakanlığının verdiği rakamlar. Adalet Bakanlığı 2002 ile 2010, 35.760...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Şimdi, AK PARTİ iktidar değilken istatistiki bilgi bile yoktu Adalet Bakanlığında.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – ...yüzde 125 döneminde artmış.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – O istatistik rakamları biz çıkardık.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Kardeşim, sizin Adalet Bakanlığınızın verdiği bilgiler.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Yanlış biliyorsunuz demek ki, çarpıyorsunuz.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – İstatistik bilgileri daha yeni yeni tutulmaya başladı, çarpıtmayın.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Ya kardeşim, nasıl yoktu? Ben 25 yıldır savcıyım, her sene sonu, ocak ayında biz Adalet Bakanlığı İstatistik Genel Müdürlüğüne istatistik göndeririz. Ne demek yoktu yani?

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Göndermişsiniz ama...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Olur mu öyle şey? Siz uyuyorsunuz yani. Ben 25 yıldır bu bilgileri gönderiyorum Adalet Bakanlığını savcı olarak. Sizin Adalet Bakanlığınız verdi, siz bunlarla mücadele edin. Bırakın yani insanların odalarını, efendim kadın erkek bir arada kalacak yani bunu bırakın.

BAŞKAN – Ali Bey, neyse konumuza dönelim.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Başkanım bakın, şimdi, hakikaten samimi olmak lazım yani samimi olun yani samimi olun. İnsanların...

BAŞKAN – Şimdi, her konuyu bugün biz burada konuşamayız. O kadar çok sorun oluyor ki sosyal hayatta bitmez bu sorun ya.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – ... derdiyle uğraşın, öğrencinin geçimiyle uğraşın, simit parasıyla uğraşın. Efendim, öğrenci kız erkek niye bir arada kalıyorsa, ne yapıyor? Bırakın bu işleri ya, özgürlükçü olun yani.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Ali Bey, kimin sağduyulu olduğunu millet gayet iyi biliyor, hiç merak etmeyin.

BAŞKAN – Peki, ben teşekkür ediyorum.

Şimdi, Yahya Bey, var mı bir şey?

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonu bir mazeretim nedeniyle biraz geç katıldım, özür diliyorum.

Şunu ifade etmek istiyorum buradaki konuşmalara: Meclisimizin son günlerde gelmiş olduğu bu noktayı dikkate aldığım zaman Mayıs 1999'u, tarihimiz açısından karanlık olan dönemi Meclis çatısı altında yaşamış bir arkadaşınız olarak çok mutluluk duyuyorum doğrusu. Merve Kavakçı hadisesi olarak tarihe geçen, bugün artık muhalefet partimizin de kadınların kıyafetleri üzerinden siyaset yapılmaması gerektiği noktasındaki ifadelerini duyduğum zaman açıkçası çok müteahhas oluyorum, çok mutlu oluyorum. Yani, bugüne kadar Anayasa Mahkemesinin kapısını aşındıran, Danıştayın kapısını aşındıran, çok farklı noktalarda bu memlekette yasakları savunan arkadaşların da bugün bu noktada olması beni ziyadesiyle açıkçası mutlu etti.

ATILLA KART (Konya) – O konulara girerseniz bizim de söyleyeceğimiz birçok şey olur.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Yok, bir şey değil, ben genel bir değerlendirme yapıyorum.

İSMET SU (Bursa) – Rahatsız olmayın Atilla Bey.

ATILLA KART (Konya) – Rahatsız olmak değil, bakın, o zaman nedir...

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Rahatsız olacak bir durum yok.

O gün biz “dışarı, dışarı” seslerini de Parlamento içerisinde duyduk yani o gelen arkadaşımız bugünkü başörtülü arkadaşlarımızdan farklı değildi. Uzun menzilli füzeyle girmemişti, aynı mevzuat çerçevesinde girmişti ama ne yazık ki yani Meclisimiz...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Amerikan vatandaşı olarak girmişti.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Hayır, hayır onlar tamamen sonradan uydurulan bahanelerdi.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Şimdi, Ecevit'in yaptıklarının onda birini siz yapın bu ülkeye, ondan sonra...

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Ona ilişkin söylenebilecek çok şeyler var, onlar sonradan uydurulan bahanelerdi. Ben yani herhangi birinizi rahatsız etmek adına değil, açıkçası, ülkemizin, Meclisimizin, Komisyonumuzun gelmiş olduğu bu demokratik olgunluk noktasını tebrik etmek için ve takdir etmek için söz aldım. Güzel bir noktadayız.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Mustafa Bey'in söylediğine aynen katılıyorum. Asıl olan serbestlik olmalı arkadaşlar.

BAŞKAN – Doğru.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Yani, Parlamenta gelmiş olan insanların -aynı, İsmail Bey'in de ifade ettiği gibi- belli bir olgunlukta insanlar olduğunu kabul etmemiz, varsaymamız lazım. İnşallah, yeni anayasa çalışmalarında ve iç tüzük çalışmalarında “ama”lı, “fakat”lı, “ancak”lı yeni mevzuatları bu milletin önüne bir daha koymayız diye temenni ediyorum. Yani, bir şeyin serbestliğini ortaya koymuşsak onun gerçekten serbest olduğunu ortaya koymamız lazım. Artık, bu çağda bu gibi ufak tefek konularla uğraşmamak, belki Meclis ve komisyon gündemlerini işgal etmemek gerektiği kanaatindeyim.

Ben bu düzenlemenin hayırlı olmasını temenni ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Aynı şeyleri söylüyoruz hepimiz, çok teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, geneli hakkında epey şeyler söylendi.

Şimdi, ben maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İÇTÜZÜĞÜNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR İÇTÜZÜK TEKLİFİ

MADDE 1– 5/3/1973 tarihli ve 584 Karar numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İktüzüğünün 56'ncı maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kadınlar tayyör ya da ceket ve pantolon giyerler.”

BAŞKAN – Bir önerge var bu konuda, okutuyorum:

Anayasa Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İktüzük Teklifinin 1'inci maddesiyle değiştirilen Türkiye Büyük Millet Meclisi İktüzüğünün 56'ncı maddesinin (2)'nci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Faruk Bal
Konya

Semiha Öyüş
Aydın

S. Nevzat Korkmaz
Isparta

“Genel Kurul salonunda yer alan milletvekilleri, bakanlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı memurları ve diğer kamu personelinin erkekler, ceket ile pantolon giyer ve kravat takar, kadınlar ise, ceket ve etek veya ceket ve pantolon giyerler.”

Gerekçe :

Mevcut metindeki, erkek ve kadın arasındaki ayrımcı yaklaşımın düzeltilmesi, kapsayıcı bir ifadenin temini ve hukuk tekniği bakımından doğru bir düzenlemenin gerçekleştirilmesi için önerdiğimiz şekilde bir değişiklik doğru olacaktır.

BAŞKAN – Yusuf Hocam, buyurun.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi, burada gerçekten Türkiye Büyük Millet Meclisinde kadın veya erkek ayrımının yapılmaması gerekir. Yani, kadınların rahat etmesi veya erkeklerin rahat etmesi gibi, farklıymış gibi, birbirinden birisi üstün, diğeri daha aşağıymış gibi bir görüntünün verilmemesi gerekir çünkü kadın-erkek eşitliği vardır, Anayasa’ımızda da herkes eşittir. Dolayısıyla, burada “tayyör” kelimesinin de daha açık şekilde yazılmasında fayda görüyoruz tıpkı erkeklerde olduğu gibi. Dolayısıyla, bu sebeple “tayyör” yerine “ceket-etek” ve “pantolon-ceket” şeklinde düzeltilmesinin uygun olacağını düşünüyoruz.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Eteğin boyuyla ilgili bir şey var mı?

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Hayır. O, zaten teamülde olanlar gösterilecektir.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, yani, burada yapılan şey “tayyör” kelimesine bir açıklık getiriyor Hocamın açıkladığı gibi. İmzalar da alınmış önergede gruplarımızın.

Bu hâliyle doğru gibi geliyor bana da, ben bu işten çok anlamam ama yani gene de şu önergeye bir bakalım, ona göre bir oylamaya geçeceğiz.

Bu arada buyurun.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Ceket pantolon yerine... Ceket pantolon, tayyörü çıkarıyoruz...

BAŞKAN – Yani, çıkarma yok da aslında açıklama var yani, söylenen açıklama, çıkarma yok.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Şimdi, burada zaten kim ne derse desin açık ve nettir.

BAŞKAN – Bir saniye...

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Başkanım, “tayyör” dendiği zaman...

BAŞKAN – O anlaşılıyor.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Şimdi, zaten Fransızcada başka hiçbir anlama gelmez, tayyör, aynı kumaştan ceket ve etektir.

BAŞKAN – Tabii, tabii.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Takım elbise gibi.

BAŞKAN – Tabii, öyledir, öyledir.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Dolayısıyla, biz bunu açtık sadece burada, daha herkesin anlayacağı nitelikte bir biçime soktuk. Yoksa, gerekçede zaten “aynı kumaştan olmak üzere” diye.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Ceket eteğin aynı kumaştan olması gerekmiyor.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Yok, değil, aynıysa gerekmiyor. Sadece...

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Farklı kumaş da olabilir.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Olabilir tabii. Orada herhangi bir şey koymadık onun için. Ceket-etek, şimdi, tayyör, aynı kumaştan, aynı renkten olması gerekir. Burada da bu kaldırılıyor yani ceket ile eteğin renkleri, kumaşları farklı olabilir.

BAŞKAN – Peki Hocam.

Buyurun.

SEMİHA ÖYÜŞ (Aydın) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; ben de önerge sahibi olarak görüşlerimi ifade etmek istiyorum.

Toplantımızın başından şu ana kadar yaptığımız bütün tartışmalara rağmen hâlâ bir açıklama getirmeye çalışmak gayretini yine yersiz bulduğumu ifade etmek istiyorum. Lütfen kadınlara güvenin. Muhalefetten kadın milletvekili arkadaşlarımla da burada olmasını ve görüşlerini ifade etmelerini çok arzu ederdim. Hâlâ bir şekil çizmeye çalışma, hâlâ bir ölçü getirmeye çalışmayı gereksiz buluyorum. Lütfen güvenin ve bu barış ortamını sürdürüelim ve artık bir daha tartışılmaması gerektiğini düşünüyorum. Meclisin geneline

baktığımız zaman, kadın milletvekilleri özgürce kıyafet tercihlerinde bulunuyorlar ve buna kimsenin itirazı yok. Bugüne kadar pantolon giymemekle birlikte renk tercihinde, model tercihinde kimsenin şimdiye kadar kimseye bir şey söylediği söz konusu değil. Yani, bu, lütfen kadınlar üzerinden siyaset yapma rolünü bırakalım, gündemi başka konularla meşgul edelim. Türkiye, hakikaten ufku ileride olan, güzel gelişmeler gerçekleştiren bir ülke. Bundan sonrasında daha ne güzel şeyler gerçekleştirebiliriz, ona bakalım, bu kıyafet konusunu burada tamamlamış olalım diye temenni de bulunuyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Semiha Hanım, bu önergede imzası olduğu için o sıfatla konuştu.

Yusuf Hocam, ilave mi var?

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Şöyle, Semiha Hanım'a katılıyorum.

BAŞKAN – Tabii, tabii.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Onun için “tayyör” kelimesini bırakalım dedik. Yani, ille kalıplaşmış bir aynı kumaştan ceket ve etek yerine istediği gibi giyinsin yani.

SEMİHA ÖYÜŞ (Aydın) – Yani, bu kelime kalıpları üzerinde tartışmayalım diyorum ben de, lütfen bizim irademize bırakın bunu.

BAŞKAN – Açıklık gelmiş oldu.

Pekâlâ, Atilla Bey, baktınız mı önergeye?

ATILLA KART (Konya) - Baktım.

BAŞKAN – Tamam, mevzu kapanmıştır.

Bu önerge çerçevesinde 1'inci maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2– Bu İçtüzük hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Yürürlük maddesi.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3– Bu İçtüzük hükümleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yürütülür.

BAŞKAN – İç Tüzük olduğu için yürütme maddesi malum farklı.

Bu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Tümünü oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olun, var olun.

Hayırlı uğurlu olsun.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati:12:27